

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ТА ЇЇ
УДОСКОНАЛЕННЯ**

(на матеріалах Центру соціально-психологічної реабілітації дітей служби у
справах дітей Чернівецької обласної військової адміністрації, м. Чернівці)

Студента 2 курсу, 702 групи
денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
освітньої програми «Фінансовий моніторинг
та податковий менеджмент»

Боднарюка
Михайла
Юрійовича

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Рилєєв
Сергій
Володимирович

В.о. завідувача кафедри
к.е.н., доцент

Багрій
Конон
Леонідович

Чернівці 2025

АНОТАЦІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студента Боднарюка Михайла Юрійовича

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Тема роботи: Фінансова звітність бюджетних установ та її удосконалення

Анотація

У кваліфікаційній роботі обґрунтуванні теоретико-методологічні та практичні аспекти складання і аналізу фінансової звітності бюджетних установ. У першому розділі розкрита методологія складання фінансової звітності бюджетними установами, а також методичні аспекти аналізу її показників. У другому розділі проведений аналіз результатів діяльності, фінансового стану, руху грошових коштів тощо Центру соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей Чернівецької обласної військової адміністрації за 2022-2024 роки. Третій розділ присвячено удосконаленню окремих форм фінансової звітності в умовах запровадження воєнного стану, а також методики аналізу її показників.

Кваліфікаційна робота викладена на 96 сторінках комп'ютерного тексту. Складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: фінансова звітність, бюджетна установа, фінансовий аналіз, фінансовий стан, бюджетні асигнування.

The summary

The qualification work substantiates the theoretical, methodological and practical aspects of preparing and analyzing financial statements of budgetary institutions. The first section reveals the methodology for preparing financial statements by budgetary institutions, as well as the methodological aspects of analyzing its indicators. The second section analyzes the results of activities, financial condition, cash flow, etc. of the Center for Social and Psychological Rehabilitation of Children of the Children's Service of the Chernivtsi Regional Military Administration for 2022-2024. The third section is devoted to improving certain forms of financial reporting under martial law, as well as methods for analyzing its indicators.

The qualification work is presented on 96 pages of computer text. It consists of an introduction, three sections, conclusions and proposals, a list of sources used and appendices.

Keywords: financial reporting, budgetary institution, financial analysis, financial condition, budget allocations.

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ	8
1.1. Склад та методологія складання фінансової звітності бюджетних установ: історія та сучасність	8
1.2. Методика аналізу фінансової звітності бюджетної установи	17
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЦСПРД ССД ЧОВА ЗА 2022-2024 РР.	25
2.1. Аналіз фінансових результатів функціонування бюджетної установи	25
2.2. Аналіз фінансового стану бюджетної установи	34
2.3. Аналіз інформації приміток до річної фінансової звітності суб'єкта державного сектору	39
Висновки до розділу 2	44
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	45
3.1. Удосконалення формування показників фінансової звітності в умовах запровадження воєнного стану	45
3.2. Удосконалення методичних аспектів аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору	50
Висновки до розділу 3	56
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність теми. Згідно із затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2004 р. № 87 «Типовим положенням про центр соціально-психологічної реабілітації дітей», було запропоновано Раді міністрів Автономної Республіки Крим, а також обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям розпочати з 2005 р. створення центрів соціально-психологічної реабілітації для дітей. Важливо, щоб організація їхньої діяльності відбувалася з урахуванням специфічних соціальних потреб кожного регіону.

Центр соціально-психологічної реабілітації дітей – це спеціалізований заклад соціального захисту, призначений для тимчасового (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які потрапили в складні життєві обставини. Такий центр надає комплексну допомогу: соціальну, психологічну, педагогічну, медичну, правову та інші види підтримки.

Сьогодні, в умовах повторної військової агресії, формування та функціонування зазначених центрів набуває ще більшої актуальності, особливо для дітей, які потрапили в складні життєві обставини з тимчасово окупованих територій, або на яких ведуться активні бойові дії.

Цент соціально-психологічної реабілітації дітей Служби у справах дітей Чернівецької обласної військової адміністрації (ЦСПРД ССД ЧОВА) зареєстрований 19.03.2001 р.

Фінансування закладу здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету Чернівецької області, а також надходжень безповоротної фінансової допомоги у грошовій або натуральній формі від благодійників.

Важливим аспектом інформаційної підтримки прийняття рішень, контролю за станом використання бюджетних асигнувань, а також наданої безповоротної фінансової допомоги, крім бюджетної звітності, виступає фінансова (бухгалтерська) звітність суб'єкта державного сектору економіки.

В Україні вже було розпочато реформування фінансової звітності бюджетних установ та її гармонізація з міжнародними стандартами, зокрема імплементації з нормами ЄС.

Але сьогодні, в умовах повномасштабної воєнної агресії, а також запровадження військового стану, надання фінансової допомоги Україні в цілому, а також окремим суб'єктам державного сектору, фінансова звітність бюджетної установи має відображати та враховувати зазначені аспекти. Це стосується й втрат або пошкодження їх майна, які мають бути констатовані як «втрати від надзвичайних подій» та, відповідно, відображатися в фінансовій звітності бюджетної установи.

Окремі теоретичні, методичні й практичні проблеми, пов'язані з удосконаленням фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення аналізу та контролю за формуванням та використанням фінансових ресурсів бюджетних установ в цілому й вищих навчальних закладів зокрема, досліджували такі вчені як Ю.Ю. Бенедик, С.О. Булгакова, Р.Т. Джога, С.В. Ізмайлович, Т.В. Канєва, Н.Г. Карпенко, Л.Г. Кемарська, С.О. Клименко, Д.А. Ковнір, Л.Г. Ловінська, А.З. Підгорний, О.Л. Сидоренко, Н.І. Сушко, Ю.Ю. Харчук, І.Д. Фаріон, Н.М. Хорунжай, О.О. Чечуліна та ін.

Віддаючи належне науковим розробкам вітчизняних авторів у розв'язанні проблем удосконалення інформативності фінансової звітності, слід звернути увагу на об'єктивну необхідність подальшого поглиблення теоретико-практичних досліджень і проблемних питань щодо відображення в звітності сучасних аспектів господарювання, зокрема умов і наслідків військової агресії, а також аналізу її показників, в системі фінансового забезпечення функціонування суб'єктів державного сектору, зокрема центрів соціально-психологічної реабілітації дітей в Україні.

Вищенаведене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань кваліфікаційної роботи, визначило її зміст та структуру.

Метою кваліфікаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних й методологічних положень та розробка практичних рекомендацій щодо

удосконалення фінансової звітності та методики аналізу її показників в системі управління та контролю за формуванням та використанням фінансових ресурсів бюджетних установ.

Для досягнення мети у кваліфікаційній роботі поставлені та вирішені наступні **завдання**:

- узагальнити теоретико-методологічні засади складання формування фінансової звітності бюджетними установами та окреслити подальші напрямки її модернізації відповідно до норм міжнародних стандартів (положень) бухгалтерського обліку у державному секторі;
- розкрити методику аналізу фінансової звітності у контексті реформування бухгалтерського обліку у державному секторі та з врахування специфіки функціонування та фінансування центрів соціально-психологічної реабілітації дітей;
- провести аналіз фінансових результатів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.;
- проаналізувати фінансовий стан ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. в розрізі фінансово-майнового потенціалу, а також деталізованої інформації, яка розкрита в примітках до річної фінансової звітності;
- провести дослідження щодо вдосконалення фінансової звітності бюджетних установ у контексті подальшої гармонізації із законодавством ЄС, а також з врахуванням їх функціонування в умовах запровадження чвійського стану;
- систематизувати та вдосконалити методику коефіцієнтного фінансового аналізу показників бухгалтерської звітності бюджетних установ.

Об'єктом дослідження є процес формування та аналізу показників фінансової звітності в системі управління формуванням та ефективним витрачанням фінансових ресурсів центрів соціально-психологічної реабілітації дітей в Україні.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та організаційно-практичні положення складання та аналізу показників

фінансової звітності в системі управління фінансуванням діяльності центрів соціально-психологічної реабілітації дітей в сучасних умовах господарювання.

Методи дослідження. Теоретичними і методичними основами випускної роботи було обрано загальнонаукові й специфічні методи дослідження формування фінансової звітності, а також аналізу її показників. Із загальнонаукових методів пізнання було застосовано методи дедукції (для вивчення елементів фінансової звітності суб'єкті державного сектору) та індукції (для обґрунтування висновків та пропозицій щодо удосконалення форм фінансової звітності бюджетних установ із врахуванням умов і наслідків повномасштабного вторгнення військ РФ). В системі висвітлення питань реформування фінансової звітності бюджетних установ було використано методику історичного та логічного спрямування. Методика фінансового аналізу була застосована для оцінки фінансових результатів та фінансового стану ЦСПРД ССД ЧОВА. Методи узагальнення та систематизації наукових досліджень було використано в системі удосконалення форм фінансової звітності бюджетних установ, а також аналізу її показників.

Інформаційною базою дослідження стали праці зарубіжних та вітчизняних науковців з питань бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектору, складання та аналізу показників фінансової звітності, законодавчі та нормативні акти України, НП(С)БОДС та МСБОДС, матеріали науково-практичних конференцій, інтернет-ресурси, дані фінансової звітності, яка характеризує діяльність ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

Здобувачем ступеня вищої освіти «магістр» одержані наступні результати, яким характерні елементи **наукової новизни**, а саме:

- *узагальнено* систему останніх новацій, які відбулися у сфері бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, та окреслено заходи щодо подальшої гармонізації вітчизняного обліку з міжнародними стандартами у державному секторі;

- *запропоновано* систему заходів і напрямів удосконалення окремих форм фінансової звітності в умовах запровадження воєнного стану, а також показників-коефіцієнтів, які можуть бути розраховані для оцінки господарської діяльності бюджетних установ.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані та обґрунтовані у випускній роботі теоретичні положення та розроблені практичні рекомендації доповнюють теорію і практику складання та аналізу фінансової звітності в системі контролю за витрачанням бюджетних коштів та управління формуванням фінансових бюджетних установ державних за рахунок одержання доходів від обмінних та необмінних операцій.

Апробація результатів дослідження. За результатами досліджень опубліковано одну наукову працю загальним обсягом 0,6 друк. арк. [4].

Структура та обсяг випускної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Кваліфікаційна робота викладена на 69 сторінках друкованого тексту. Робота містить 23 таблиці, 19 рисунків. Список використаних джерел налічує 63 найменувань на 8 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

1.1. Склад та методологія складання фінансової звітності бюджетних установ: історія та сучасність

Упродовж останніх десятиліть в Україні спостерігається істотне посилення ролі публічних фінансів у забезпеченні економічної стабільності, соціальної рівноваги та розвитку ключових галузей національної економіки. Водночас, зростання обсягів та складності бюджетних потоків, розширення мережі державних установ, формування нових моделей фінансування та управління вимагали якісно нових підходів до організації бухгалтерського обліку. Традиційні методи обробки та представлення фінансової інформації, які формувалися протягом тривалого часу в умовах адміністративно-командної економіки, поступово втратили здатність забезпечувати прозорість, релевантність та своєчасність даних, необхідних для ухвалення стратегічних рішень у сфері публічних фінансів.

Формування ринкової економіки та перехід до нових стандартів управління державним сектором обумовили потребу переосмислення основ бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Важливим стимулом стало наближення держави до європейських стандартів та підвищення вимог до фінансової підзвітності. Євроінтеграційні процеси, адаптація законодавства України до норм ЄС, потреба у забезпеченні порівнюваності фінансових показників з іншими країнами стали ключовими зовнішніми імперативами трансформації облікової системи.

Паралельно з цим внутрішні фактори – зростання обсягу управлінської інформації, ускладнення бюджетних програм, потреба в оцінюванні результативності бюджетних витрат, а також підвищення соціальної відповідальності держави – сформували підґрунтя для масштабного

реформування облікового процесу. Нові виклики перед системою державного управління вимагали створення єдиної концепції обліку, яка була б логічно впорядкованою, уніфікованою та узгодженою із сучасними принципами міжнародної практики.

Таким чином, модернізація обліку стала закономірним кроком у напрямі підвищення ефективності управління державними фінансами. Вона дозволила не лише адаптувати систему обліку до нових умов функціонування бюджетної сфери, а й сформувати інформаційне підґрунтя для стратегічного планування, прогнозування та контролю.

Суттєві зрушення в організації бухгалтерського обліку стали можливими завдяки створенню сучасної нормативно-правової бази, яка поєднала в собі національні традиції облікової політики та світові стандарти фінансової інформації. Базовим документом виступив Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», який сформував загальні принципи ведення обліку, визначив єдині підходи до формування звітності та забезпечення її достовірності.

Серйозним кроком уперед стало запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (НП(С)БОДС). На їх основі створено нову модель обліку бюджетних установ, що ґрунтується на таких принципах:

- економічної сутності операцій, а не джерел їх фінансування;
- структурної узгодженості показників, які відображають активи, зобов'язання, доходи і витрати;
- сумісності з міжнародними стандартами, зокрема МСБОДС;
- прозорості та контрольованості інформаційних потоків у системі державного управління.

Основні положення складання звітності суб'єктами державного сектору (бюджетними установами) наведено на рис. А1.

Запровадження нового Плану рахунків з початком 2017 р. стало важливим елементом реформування, оскільки уможливило структуризацію

облікових даних, підвищення рівня деталізації облікових операцій та створення основи для формування фінансової звітності нового формату. Новий План рахунків передбачає чотиризначну систему кодування, у якій кожна цифра виконує функцію ідентифікації суб'єкта та економічної сутності операції [44]. Це надало можливість здійснювати більш точний облік активів та зобов'язань, підвищити точність консолідованої звітності та спростити процедури контролю (рис. А2).

Водночас зазначені процедури не могли бути виконані виключно технічно. Вони потребують глибокого методологічного опрацювання – уточнення ключових понять, переосмислення підходів до формування облікової інформації, ідентифікації змін у методиці ведення обліку та складання фінансової звітності суб'єктами державного сектору.

Суб'єкти державного сектору відповідно до НП(С)БОДС 1 класифікуються на такі групи:

1. Розпорядники бюджетних коштів.
2. Державне казначейство України.
3. Державні цільові фонди [37].

Обліковий процес у державному секторі досягає своєї ключової мети шляхом застосування комплексу методичних прийомів, серед яких важливе місце належить узагальненню інформації у формі фінансової звітності.

Фінансова звітність виступає завершальною стадією облікового циклу, що охоплює систематизацію, обробку та представлення інформації про діяльність суб'єкта господарювання. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансова звітність – це сукупність документів, що містять дані про фінансовий стан, результати діяльності суб'єкта господарювання за визначений звітний період [46].

Подання фінансової звітності є обов'язковим для всіх юридичних осіб, незалежно від форми власності, організаційної структури чи функціонального призначення. Бюджетні установи не є винятком, а їхня звітність виконує два ключові завдання: відображає фінансовий і майновий

стан та характеризує результати виконання кошторису і діяльності в цілому.

Методологічні, змістові й структурні вимоги до фінансової звітності бюджетних установ регламентуються НП(С)БОДС 101 [37]. Аналіз його положень свідчить, що за своєю сутністю та логікою документ близький до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», проте враховує особливості діяльності суб'єктів державного сектору. Принципова відмінність полягає в тому, що бюджетні установи не мають на меті отримання прибутку, що суттєво впливає на структуру показників та їх інтерпретацію.

У НП(С)БОДС 101, на відміну від стандартів, що регулюють облік у комерційному секторі, відсутнє визначення категорії «активи» та її деталізація на фінансові й нефінансові активи (дебіторська заборгованість, основні засоби, нематеріальні активи, запаси тощо). У міжнародних стандартах така класифікація є базовою й передбачає поділ активів на поточні та непоточні. Проте в державному секторі України застосовуються інші підходи, обумовлені специфікою фінансування та операцій.

Однією з ключових відмінностей звітності державного сектору є виокремлення категорій контролюючих та контрольованих суб'єктів. До контролюючих належать головні та нижчі розпорядники бюджетних коштів, до сфери управління яких входять інші бюджетні установи, державні цільові фонди та органи Державної казначейської служби України.

Контрольованими є власне розпорядники бюджетних коштів та підпорядковані органи цільових фондів. Такий підхід узгоджується з міжнародною практикою побудови системи звітності та забезпечує формування консолідованої інформації для центральних органів влади.

Аналіз даних, наведених в рис. А3 свідчить, що перелік принципів складання фінансової звітності у НП(С)БОДС 101 загалом узгоджується з принципами, визначеними для комерційних підприємств. Водночас низка положень адаптована з урахуванням особливостей бюджетного фінансування. Зокрема, принципи нарахування та відповідності доходів і

витрат у бюджетних установах об'єднані в один, що відповідає логіці діяльності неприбуткових організацій. Також принцип автономності трактується з урахуванням специфіки державних установ, їх адміністративного підпорядкування та обмежень у використанні бюджетних ресурсів.

Порядок розкриття інформації за статтями фінансової звітності встановлений Порядком № 307. До початку реформи бюджетні установи керувалися Порядком № 44, проте з 1 січня 2017 року застосування останнього скасовано, а обов'язковим став НП(С)БОДС 101.

Фінансова звітність бюджетних установ має низку характерних особливостей:

1. Обов'язковість та державне регламентування. Усі питання методології звітності визначаються Міністерством фінансів України та Державною казначейською службою України, що забезпечує єдність правил, контроль за їх дотриманням та можливість консолідації даних.
2. Уніфікованість форми та змісту, що дозволяє здійснювати централізоване зведення показників та забезпечує порівнюваність інформації в межах бюджетної системи.
3. Методологічна єдність показників, що передбачає застосування єдиних підходів до обчислення значень статей звітності, їх зіставність з показниками кошторисів та штатних розписів.
4. Простота, прозорість та зрозумілість звітності, що забезпечує можливість її використання широким колом учасників бюджетного процесу та сприяє підвищенню ефективності управління.
5. Послідовність, яка вимагає стабільності форм звітності та підходів до її складання для забезпечення порівнюваності даних у динаміці.

У табл. А1 подано порівняння складу форм фінансової звітності до та після набуття чинності НП(С)БОДС 101, а також відповідні форми згідно з міжнародними стандартами.

Аналіз структури та змісту фінансової звітності суб'єктів державного

сектору відповідно до НП(С)БОДС та МСБОДС дозволяє сформулювати низку важливих узагальнень.

Пасив Балансу у вітчизняному стандарті загалом узгоджується з міжнародною практикою: він охоплює власний капітал та зобов'язання, поділені за строками їх погашення. Проте зберігаються певні методологічні розбіжності, зокрема щодо послідовності розміщення статей та складу окремих показників. Наприклад, у НП(С)БОДС 101 розрахунки з оплати праці відображаються виключно у складі поточних зобов'язань, тоді як міжнародні стандарти передбачають поділ виплат працівникам на поточні та непоточні. Крім того, у вітчизняній звітності додатково виділено фонд дооцінки та капітал у підприємстві, які не представлені в аналогічних розділах МСБОДС.

Варто також зазначити, що МСБОДС не передбачає у складі Балансу таких статей, як витрати і доходи майбутніх періодів або забезпечення, тоді як НП(С)БОДС зберігає їх у структурі пасиву для забезпечення специфічних потреб бюджетних установ.

У Звіті про фінансові результати, сформованому відповідно до МСБОДС 1, витрати можуть структуруватися за функціями або економічним змістом. Натомість НП(С)БОДС 101 вимагає обов'язкового розподілу доходів за видами обмінних та необмінних операцій, а витрат – одночасно за економічними елементами та функціями. Додатковою відмінністю є наявність окремого розділу, присвяченого виконанню кошторису. Таким чином, вітчизняний стандарт комплексніше відображає специфіку бюджетного фінансування та управління бюджетними програмами.

Звіт про рух грошових коштів за НП(С)БОДС 101 забезпечує ширшу деталізацію операцій порівняно з міжнародними стандартами, оскільки містить поділ надходжень та витрат за видами діяльності, а також в розрізі обмінних і необмінних операцій. У Звіті про власний капітал згідно з НП(С)БОДС 101 розкриваються всі зміни, що відбуваються у складових капіталу протягом звітного періоду, включно з переоцінкою активів,

результатами виконання кошторису та іншими змінами. МСБОДС містить подібний підхід, але розбіжності стосуються, зокрема, складу резервів та порядку подання окремих статей.

Відповідно до НП(С)БОДС 102 у державному секторі запроваджено підхід до складання консолідованої та загальної консолідованої фінансової звітності, яку формує Державна казначейська служба України. Їх призначення полягає в отриманні узагальненої інформації про фінансовий стан і результати діяльності всіх суб'єктів державного сектору та виконання бюджетів різних рівнів. У міжнародній практиці ці процеси регулюються окремими стандартами: МСБОДС 6 – для контролюючих суб'єктів та МСБОДС 22 – для органів центральної влади, що складають загальну консолідовану звітність.

Згідно з НП(С)БОДС 101 звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Однак, крім річної, передбачено також складання проміжної звітності – квартальної та місячної. Проміжна звітність охоплює інформацію, узагальнену наростаючим підсумком із початку року.

Табл. А2 містить перелік форм фінансової звітності та їх періодичність.

У НП(С)БОДС 101 відсутні форми, що подавалися б щомісяця. Раніше звітність також складалася поквартально та за рік, тож принципова періодичність не змінилася. Для бюджетних установ, що створені протягом року, звітним періодом є проміжок від дати створення до завершення бюджетного року. Для установ, які ліквідуються, — від початку року до дати ліквідації.

Таким чином, квартальна звітність включає:

- Баланс (форма 1-дс) станом на останній день кварталу;
- Звіт про фінансові результати (форма № 2-дс) за період з початку року до кінця кварталу.

У річну звітність додано нову форму – Звіт про власний капітал (форма № 4-дс), а Пояснювальна записка трансформована у Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5-дс).

На основі чинних нормативно-правових актів та роз'яснень Міністерства фінансів України процес підготовки звітності можна подати у вигляді чіткої послідовності етапів (рис. А3). Така послідовність відповідає загальним принципам методології бухгалтерського обліку, враховує логіку визначення фінансових результатів та забезпечує формування достовірної інформації, необхідної для контролю та управління.

Формування статей фінансової звітності базується на даних бухгалтерського обліку – залишках або оборотах за рахунками (формування форм № 1-дс та 2-дс наведено в табл. А3-А5).

Важливою концептуальною новацією модернізації фінансової звітності та впровадження НП(С)БОДС є запровадження розподілу видів діяльності за категоріями, аналогічними тим, що застосовуються у комерційному секторі (табл. А6). Такий підхід дозволяє стандартизувати представлення інформації, забезпечити її порівнюваність та створити передумови для інтеграції із міжнародними вимогами.

У формі № 1-дс структура активу Балансу базується на принципово новій класифікації активів суб'єктів державного сектору. На відміну від попередньої методики, тривалість використання активів більше не є основним класифікаційним критерієм. Тепер у балансі чітко розмежовуються нефінансові та фінансові активи, що подано у табл. А7. Такий підхід підвищує аналітичну цінність фінансової інформації та відображає логіку МСБОДС.

У частині класифікації пасивів також відбулися зміни, хоча вони менш масштабні. Значною новацією є виділення окремих розділів для забезпечень та доходів майбутніх періодів, що відповідає потребам моніторингу довгострокових бюджетних зобов'язань і планових надходжень (табл. А8). Це дозволяє більш повно відображати майбутні фінансові наслідки рішень, ухвалених у поточному періоді.

Після впровадження НП(С)БОДС 101 інформація про доходи та витрати у формі № 1-дс не наводиться. Натомість суми накопичених доходів

та витрат у кінці звітної періоду списуються на фінансовий результат, який відображається окремою статтею у пасиві Балансу. Алгоритм формування фінансового результату представлено на рис. А5.

Суттєвою відмінністю нової методики є те, що більше не здійснюється поділ фінансового результату за загальним та спеціальним фондами, що відповідає міжнародним підходам до представлення результатів діяльності та сприяє уніфікації звітних даних.

З набуттям чинності НП(С)БОДС 101, 124 і 135 було переглянуто підходи до трактування та класифікації таких основних понять, як «доходи», «витрати» та «видатки». У новій методології ключовим класифікаційним критерієм є вид господарської операції та напрям діяльності, а не джерело фінансування. Це забезпечує чіткішу ідентифікацію природи операцій та логічно узгоджується з міжнародними стандартами (рис. А6).

Згідно з НП(С)БОДС 124 і 135 доходи і витрати класифікуються на:

- обмінні операції – операції, що передбачають рівноцінний обмін активами, послугами або грошовими коштами;
- необмінні операції – операції, що не передбачають зустрічного економічного ефекту, проте можуть містити умови або обмеження використання активів.

Відповідно до такої логіки для обліку доходів і витрат у Плані рахунків передбачено окремі рахунки, які чітко корелюють між собою (табл. А9). Такий підхід дозволяє синхронізувати структуру бухгалтерського обліку зі структурою фінансової звітності, що підвищує її прозорість та аналітичну зручність.

Наведена класифікація використовується для заповнення Звіту про фінансові результати (форма № 2-дс), зокрема його розділу I «Фінансові результати діяльності». Витрати за обмінними операціями групуються за економічними елементами: оплата праці, нарахування на заробітну плату, матеріальні витрати, амортизація, фінансові витрати тощо. Водночас у звітності продовжує застосовуватися розподіл доходів і витрат за загальним

та спеціальним фондами – в розділі III «Виконання бюджету (кошторису)».

Ще однією ключовою методологічною зміною стало вилучення терміна «видатки» із нормативно-облікової термінології. В усіх стандартах, формах звітності та Плані рахунків застосовується єдиний термін - «витрати», що відповідає міжнародній практиці та забезпечує методологічну єдність.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що впровадження НП(С)БОДС стало ключовим етапом модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі. Нові стандарти забезпечили структурну перебудову підходів до класифікації активів, пасивів, доходів і витрат, сприяли уніфікації показників, підвищили прозорість фінансової інформації та наблизили вітчизняну систему державного сектору до міжнародних вимог.

1.2. Методика аналізу фінансової звітності бюджетної установи

Фінансовий аналіз у сфері державного управління посідає ключове місце серед інструментів аналітико-оцінювальної діяльності, оскільки забезпечує формування науково обґрунтованої бази для прийняття управлінських рішень на різних рівнях публічної влади. У контексті сучасної парадигми публічного адміністрування він розглядається не лише як технічна процедура дослідження фінансових показників, а як комплексний механізм оцінювання результативності, економічності та ефективності діяльності державних (муніципальних) установ.

Методологічні підходи до фінансового аналізу в бюджетній сфері значною мірою інтегрують елементи класичних концепцій менеджмент-обліку, фінансового контролю та стратегічного управління. Однак на відміну від комерційного сектору, у якому основою аналізу є ринкові критерії та показники прибутковості, для бюджетних установ визначальними стають суспільна значущість результатів, відповідність державним пріоритетам,

раціональність використання бюджетних ресурсів та ступінь досягнення нормативно встановлених показників діяльності.

Фінансовий аналіз бюджетної установи виконує низку взаємопов'язаних функцій: інформаційно-аналітичну, контрольну, прогностичну, цільову, регулятивну та превентивну. Вплив цих функцій забезпечує можливість комплексного оцінювання стану установи, виявлення тенденцій її розвитку, ідентифікації внутрішніх резервів підвищення результативності діяльності та попередження негативних фінансових відхилень.

Незважаючи на загальну спорідненість методичних підходів, фінансовий аналіз у державному секторі має суттєві особливості, зумовлені нормативно-правовим статусом бюджетних установ та специфікою їх фінансово-господарської діяльності. Серед ключових особливостей можна виокремити:

- дотримання чинного правового поля при організації їх діяльності та наданні державних (муніципальних) послуг, а також вплив системи прийнятих нормативно-правових документів на виконання прийнятих зобов'язань;
- залежність обсягів наданих фінансувань від економічної політики органу-засновника та бюджетної забезпеченості публічно-правових утворень;
- відсутність єдиних методичних рекомендацій та відповідного інструментарію для оцінки фінансового стану бюджетних установ;
- доцільність дотримання рекомендованих абсолютних і відносних критеріїв при віднесенні бюджетних установ до типів державних (муніципальних) установ;
- формування бухгалтерської (фінансової) звітності бюджетних установ на основі затверджених федеральних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектора, розроблених з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності в розрізі видів фінансового забезпечення діяльності;

- розкриття даних у фінансовій звітності здійснюється за чинною бюджетною класифікацією із забезпеченням порівнянності кодів за попередні періоди, а також у розрізі окремих видів діяльності за видами фінансового забезпечення, що надає аналітикам більш широкую інформацію під час проведення зовнішнього фінансового аналізу;
- використання термінів «дефіцит/профіцит» замість чистого прибутку;
- можливість оцінки затребуваності результатів діяльності бюджетних установ залежно від динаміки доходів від підприємницької та іншої діяльності, що приносить дохід.

Ці особливості зумовлюють необхідність розроблення модифікованого інструментарію фінансового аналізу, який би дозволив адекватно оцінити фінансовий стан і потенціал бюджетних суб'єктів з урахуванням нормативних, соціальних та управлінських обмежень.

Для оцінки фінансового стану державних (муніципальних) установ пропонується алгоритм, сформований на основі діючих методик комерційних підприємств, трансформований з урахуванням специфіки їх діяльності (рис. Б 1).

Попереднім (нульовим) етапом стає збір звітів, перевірка даних з використанням формального, арифметичного та логічного підходів, а також відповідність наданих державних (муніципальних) послуг повноваженням, встановленим чинним законодавством. Оскільки результативність фінансового аналізу значною мірою залежить від його інформаційної бази, то в умовах, що швидко змінюються, на цьому етапі зростає значення забезпечення порівнянності даних та їх достовірності.

Особливу роль для виконання цього завдання відіграє внутрішній фінансовий аудит, який хоча для бюджетних установ не є обов'язковим інструментом, він суттєво підвищує якість інформації, знижує ризики викривлення даних і забезпечує ефективніше використання ресурсів.

Першим етапом пропонується провести аналіз виконання плану фінансово-господарської діяльності з використанням трендового,

горизонтального, вертикального та коефіцієнтного видів аналізу не менше ніж за три роки.

Інформаційною базою для його проведення є Звіт про виконання кошторису (форма №2) та Звіт про виконання установою плану її фінансово-господарської діяльності (в разі складання даного плану). У підсумку має бути виявлено тренд зміни показників за аналізований період, структура джерел фінансового забезпечення та відхилення від запланованих показників у цілому за доходами та видатками, а також за конкретними аналітичними кодами.

Важливим напрямком має стати виявлення причин виникаючих відхилень з використанням прийомів факторного аналізу фінансових моделей, а також використання механізму ризик-орієнтованого бюджетування. За його результатами робляться висновки про якість планування та фінансову дисципліну в установах, можливий вектор розвитку, ефективність використання обмеженої кількості коштів і визначенні резервів, тобто він повинен стати базою для розробки пропозицій щодо підвищення результатів їх діяльності.

Ключовим напрямком фінансового аналізу на даному етапі є оцінка відповідності критеріїв результативності та ефективності цілям надання фінансування з державного або місцевого бюджету. При визначенні напрямків підвищення якості діяльності бюджетних установ доцільно враховувати, що в міжнародній практиці залучення на контрактній основі до надання державних послуг підприємств (установ і організацій) різних форм власності є популярним в останнє десятиліття. Однак до цього питання необхідно підходити вкрай обережно, оскільки пріоритетним напрямком діяльності бюджетних установ повинно залишатися надання державних (муніципальних) послуг, заради яких вони створені відповідним рівнем влади.

Другим етапом пропонується проведення аналізу фінансово-майнового потенціалу бюджетних установ з використанням прийомів порівняння,

групування, розрахунку середніх величин і відносних показників на основі бухгалтерського балансу (форма 1-дс). Для наочності та систематизації інформації рекомендується сформувати аналітичний баланс, в якому надано характеристику динаміки та структури активів (фінансових й нефінансових), власного капіталу і зобов'язань, для чого необхідно відповісти на питання в цілому та за окремими видами діяльності:

- зміна валюти балансу;
- співвідношення темпів зміни фінансових і нефінансових активів;
- відсутність (наявність) різких змін в окремих статтях балансу;
- наявність й співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості;
- ступінь зносу основних засобів тощо.

Сукупність відповідей на ці питання дає можливість зробити висновки про створення умов для надання установою якісних послуг та виконання державного (муніципального) завдання.

Як показники ефективності його використання можуть бути використані:

- показник фондівдачі в цілому по установі та окремо за джерелами фінансового забезпечення як відношення кількості наданих послуг (у натуральних показниках зі звіту про виконання державного (муніципального) завдання до відповідної середньорічної вартості основних засобів;
- коефіцієнт ефективності управління майновим потенціалом як відношення витрат на утримання майна до обсягу доходів.

Найважливішим елементом аналізу майнового потенціалу бюджетної установи повинен стати розрахунок відносної економії (перевитрати) грошових коштів як різниці між витратами на утримання майна у звітному році та витратами минулого року, скориговані на темпи зростання відповідних доходів. При підготовці висновків необхідно враховувати, що

валюта балансу не відображає реальної величини майна бюджетної установи та джерел його формування, тому доцільно виявити чисту зміну за операціями з фінансовими та нефінансовими активами, а також зобов'язаннями, які відображаються у Звіті про фінансові результати (форма 2-дс).

Третім етапом пропонується провести аналіз фінансової стійкості установ, на доцільність оцінки якої звертають увагу багато авторів, який дозволить дати характеристику здатності виконувати прийняті зобов'язання в разі скорочення органом-засновником обсягу фінансування на державне (муніципальне) завдання, виникнення фінансових ризиків.

Оскільки рівень фінансової стійкості бюджетних установ в істотній мірі залежить від обсягів коштів, що надаються органом – засновником, то на основі практичного досвіду та авторських методик аналізу діяльності бюджетних установ пропонується використовувати адаптовану систему показників (табл. Б1).

В результаті аналізу фінансової стійкості бюджетних установ уповноважені органи (посадові особи) можуть отримати об'єктивну інформацію про ступінь стабільності діяльності бюджетних установ, рівень використання фінансових ресурсів, затребуваність у державних (муніципальних) послугах, ступінь диверсифікації їх діяльності та відносної незалежності від рішень органів-засновників. Трендом рекомендованої системи показників є спрямованість на стимулювання розвитку підприємницької та іншої прибуткової діяльності, а також проведення раціональної політики управління кредиторською заборгованістю.

У зв'язку з пропозицією використання системи різноманітних показників доцільно застосовувати інтегральний показник, що розраховується на основі принципу інтегральності.

При формуванні аналітичного висновку про тип фінансової стійкості повинна дотримуватися логічна послідовність висновків аналітичних висновків щодо оцінки майнового стану бюджетної установи.

Четвертим етапом є аналіз фінансових результатів на підставі бухгалтерського балансу (форма № 1-дс, рядок 1420), який для бюджетних установ має допоміжний характер. На даному етапі необхідно розглянути динаміку наявного дефіциту або профіциту. Особливістю

На підставі Звіту про фінансові результати (форма № 2-дс) з використанням прийомів факторного аналізу доцільно оцінити вектор впливу основних напрямків доходів і витрат на фінансовий результат.

Оскільки метою створення державних (муніципальних) установ, перш за все, є надання державних (муніципальних) послуг, фінансове забезпечення яких зобов'язаний здійснювати орган-засновник, то проводити оцінку ризику банкрутства недоцільно.

В даний час широко поширена практика рейтингової оцінки діяльності бюджетних установ, для формування якої доцільно на основі запропонованої методики виявити найбільш ефективну установу з подальшим ранжуванням інших, підвідомчих конкретному органу-засновнику.

Таким чином, у фінансовому аналізі бюджетних установ для прийняття обґрунтованих і зважених управлінських рішень при розподілі ресурсів і розробці рекомендацій щодо підвищення результативності діяльності установ засновникам актуальним є комплексне проведення горизонтального, вертикального, трендового, порівняльного та факторного аналізу з акцентом на виявлення впливу структурних зрушень кількості та вартості державних (муніципальних) послуг.

Пропонована методика фінансового аналізу діяльності бюджетних установ заснована на бухгалтерській (фінансовій) звітності та повинна актуалізуватися у зв'язку зі зміною нормативно-правового регулювання їх фінансового забезпечення, правилами подання звітності та іншими істотними факторами.

Висновки до розділу 1

Результати проведених досліджень в даному розділі кваліфікаційної роботи дали змогу виробити такі висновки:

1. Модернізація фінансової звітності бюджетних установ відповідно до міжнародних стандартів стала ключовим кроком у підвищенні прозорості, підзвітності та ефективності управління державними фінансами.
2. Перехід до нової концепції формування фінансової інформації сприяв зміцненню методологічної узгодженості, розширенню аналітичних можливостей та приведенню облікових процедур у відповідність до глобальних підходів.
3. Запровадження класифікації доходів і витрат за економічною сутністю, удосконалення структури фінансової звітності та розмежування діяльності за видами забезпечили більш точне відображення операцій державного сектору. У результаті реформа створила підґрунтя для інтеграції української системи державного фінансового обліку у міжнародний інформаційний простір, підвищивши якість даних, що використовуються для прийняття управлінських рішень та здійснення контролю.
4. Комплексність фінансового аналізу створює можливість не лише оцінити поточний стан установи, а й розробити обґрунтовані стратегії її розвитку.
5. Фінансовий аналіз у бюджетній сфері постає багаторівневим, комплексним і методологічно насиченим інструментом, який забезпечує обґрунтованість управлінських рішень у процесі розподілу та використання бюджетних ресурсів.
6. Застосування адаптованих методів горизонтального, вертикального, трендового, факторного та інтегрального аналізу дозволяє оцінити ефективність виконання державного (муніципального) завдання, виявити внутрішні резерви розвитку та забезпечити прозорість діяльності установи.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЦСПРД ССД ЧОВА ЗА 2022-2024 РР.

2.1. Аналіз фінансових результатів функціонування бюджетної установи

«В умовах ринкових трансформацій бюджетне фінансування є одним із найважливіших регуляторів соціально-економічних процесів у суспільстві. Його метою було і буде забезпечення соціальних та економічних потреб держави відповідно до закріплених за нею у Конституції України функцій, а також вплив на різні напрями розвитку економіки, соціально-культурної сфери» [3, с. 34], включаючи соціальний захист дітей, які потрапили у складне становище за різних причин.

Основними інформаційними джерелами аналізу фінансового забезпечення бюджетних установ, у т.ч. ЦСПРД ССД ЧОВА, виступає казначейська звітність. Але крім неї необхідна інформація може бути отримана за даними фінансової звітності, зокрема Звіту про фінансові результати (форма 2-дс).

Отже першим етапом аналізу фінансових результатів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. виступає їх горизонтально-вертикальна оцінка (табл. В1 та 2.1, рис. 2.1-2.2).

Дані табл. В1 та рис. 2.1 показують, що протягом 2022-2024 рр. по ЦСПРД ССД ЧОВА відбувалося постійне зростання доходної частини, зокрема від обмінних операцій.

При цьому збільшення загального обсягу доходів по ЦСПРД ССД ЧОВА на 184236 грн. або на 2,6 % відбулося переважно за рахунок зростання доходів від обмінних операцій, а саме бюджетного асигнування, на 221928 грн. або на 3,7 %. Але доходи від необмінних операцій протягом 2022-2023 рр. зменшилися 37692 грн. або на 4,2 %. Переважно зменшення інших

доходів від необмінних операцій по ЦСПРД ССД ЧОВА протягом 2022-2023 рр. стосується зменшення надходжень благодійної допомоги під впливом військової агресії рф.

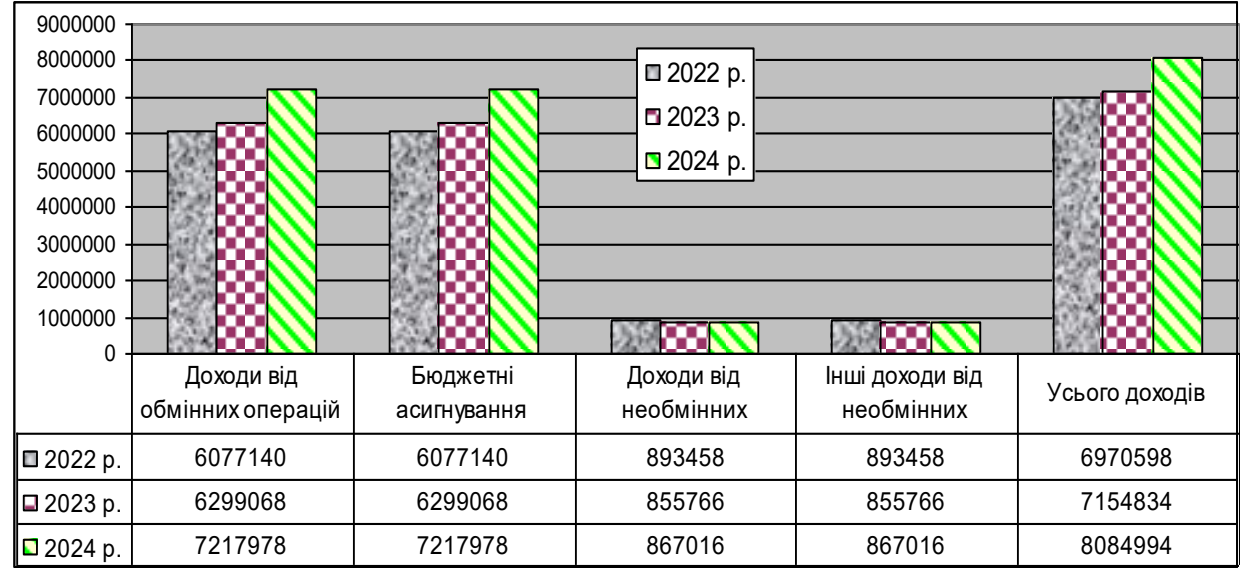

Рис. 2.1. Склад та динаміка доходів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (грн.)

Якщо порівнювати доходи ЦСПРД ССД ЧОВА в 2024 р. в порівнянні з 2023 р., то відносна стабілізації фінансово-економічної системи та військового спротиву військ оборони, призвела до зростання загального обсягу доходів діяльності установи на 930160 грн. або на 13 %, у т.ч. за рахунок збільшення:

1. Бюджетних надходжень (асигнувань) на 918910 грн. або на 14,6 % (доходи від обмінних операцій).
2. Доходів від необмінних операцій на 11250 грн. або на 1,3 %.

В цілому ж обсяг доходів ЦСПРД ССД ЧОВА в 2024 р. в порівнянні з 2022 р. збільшився на 1114396 грн. або на 16 %. При цьому доходи від обмінних операцій (бюджетні асигнування) зросли на 1140838 грн. або на 18,8 %, а від необмінних операцій скоротилися на 26442 грн. або на 3 %.

Що стосується витратної частини фінансових результатів ЦСПРД ССД ЧОВА, то їх зростання в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. на 284916 грн. або на 4 % було викликане:

1. Збільшенням витрат від обмінних операцій, а саме за виконанням бюджетних програм, на 304041 грн. або на 4,3 %.
2. Падінням витрат за необмінними операціями на 19125 грн. або на 99,5 %.

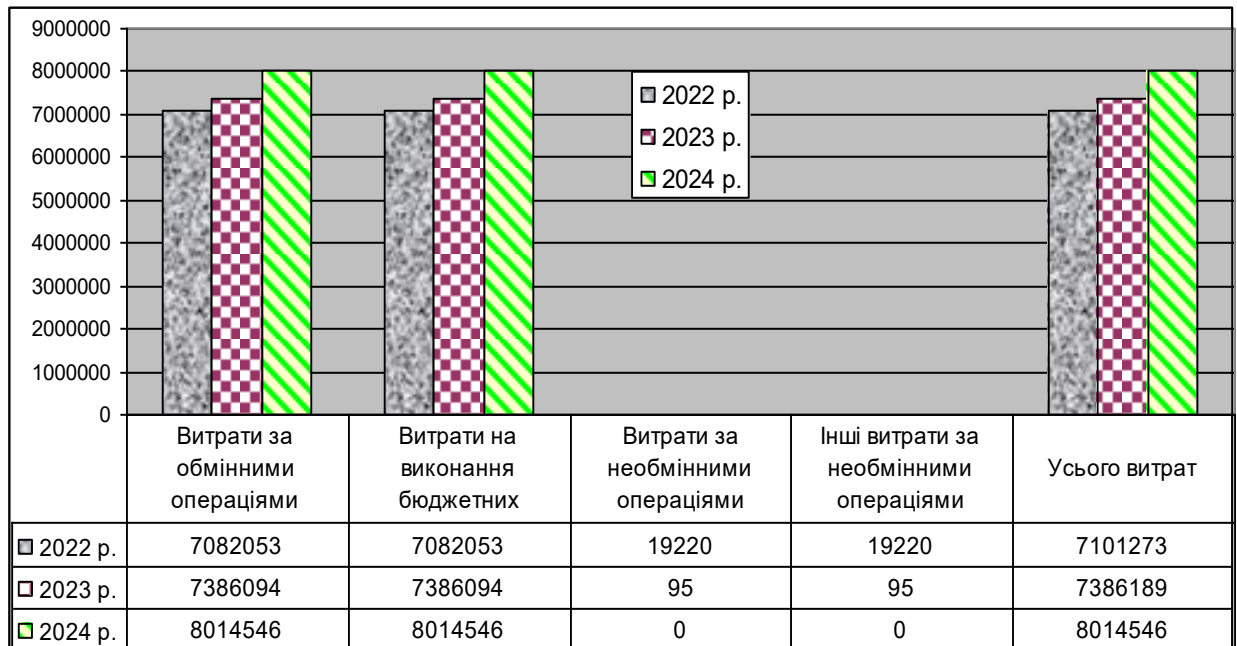

Рис. 2.2. Склад та динаміка доходів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (грн.)

Аналогічна ситуація щодо витрат по ЦСПРД ССД ЧОВА спостерігається в динаміці 2023-2024 рр. (табл. В1 та рис. 2.2). А саме сукупні витрати зросли на 628357 грн. або на 8,5 %. При цьому витрати від обмінних операцій зросли, а від необмінних операцій зменшилися відповідно на 628452 та 95 грн. або на 8,5 та 100 %.

В цілому ж витрати ЦСПРД ССД ЧОВА в 2024 р. порівняно з 2022 р. зросли на 913273 грн. або на 14,9 %.

Загальний результат співвідношення доходів та витрат по ЦСПРД ССД ЧОВА такий: в 2022 та 2023 рр. дефіцит становить 130675 та 231355 грн., а у 2024 р. навпаки є розмір невеликого профіциту – 70448 грн.

Наділі перейдемо до структурного аналізу ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (табл. 2.1).

Вертикальна оцінка (табл. 2.1) показала, що найбільшу питому вагу в доходах ЦСПРД ССД ЧОВА займають доходи від обмінних операцій

(бюджетні асигнування) – 87.18, 88.04 та 89.28 % відповідно в 2022-2024 рр. Іншу складову (питому вагу) займають доходи від необмінних операцій (в основному благодійна допомога) – 12.82, 11.96 та 10.72 % відповідно в аналізованих періодах.

Таблиця 2.1

Склад та структура доходів і витрат ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

№ з/п	Показники	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Приріст питомої ваги, %		
		Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	2023/2022	2024/2023	2024/2022
Доходи										
1.	Доходи від обмінних операцій	6077140	87,18	6299068	88,04	7217978	89,28	0,86	1,24	2,09
1.1	Бюджетні асигнування	6077140	87,18	6299068	88,04	7217978	89,28	0,86	1,24	2,09
2.	Доходи від необмінних операцій	893458	12,82	855766	11,96	867016	10,72	-0,86	-1,24	-2,09
2.1.	Інші доходи від необмінних операцій	893458	12,82	855766	11,96	867016	10,72	-0,86	-1,24	-2,09
3.	Усього доходів	6970598	100,00	7154834	100,00	8084994	100,00	X	X	X
Витрати										
1.	Витрати за обмінними операціями	7082053	99,73	7386094	100,00	8014546	100,00	0,27	-	0,27
1.1	Витрати на виконання бюджетних програм	7082053	99,73	7386094	100,00	8014546	100,00	0,27	-	0,27
2.	Витрати за необмінними операціями	19220	0,27	95	-	-	-	-0,27	-	-0,27
2.1	Інші витрати за необмінними операціями	19220	0,27	95	-	-	-	-0,27	-	-0,27
3.	Усього витрат	7101273	100,00	7386189	100,00	8014546	100,00	X	X	X

Структурний аналіз витрат (табл. 2.1) показав, що в 2023-2024 рр. витрати від обмінних операцій, а саме на виконання бюджетних програм, становили 100 % загального обсягу витрат.

В 2022 р. співвідношення часток витрат від обмінних й необмінних операцій ЦСПРД ССД ЧОВА становила 99,73 % проти 0,27 %.

На відміну від комерційних суб'єктів господарювання склад доходів і витрат бюджетних установ залежить від їх фінансування з боку відповідного бюджету (державного, місцевого), а також особливостей функціонування та діяльності (в т.ч. законодавчо врегульованого) окремих установ державного сектора.

Надалі перейдемо до більш детального структурно-динамічного аналізу розділу IV «Елементи витрат за обмінними оптаціями» ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (табл. 2.2-2.3).

Таблиця 2.2

**Склад та динаміка елементів витрат за обмінними операціями
ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.**

грн.

№ з/п	Показники	Роки			Абсолютний приріст			Темп приросту, %		
		2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022
1.	Витрати на оплату праці	4393890	4297099	4805614	-96791	508515	411724	-2,2	11,8	9,4
2.	Відрахування на соціальні заходи	966368	938300	1081729	-28068	143429	115361	-2,9	15,3	11,9
3.	Матеріальні витрати	1197658	1572823	1713077	375165	140254	515419	31,3	8,9	43,0
4.	Амортизація	524137	577872	414126	53735	-163746	-110011	10,3	-28,3	-21,0
5.	Всього	7082053	7386094	8014546	304041	628452	932493	4,3	8,5	13,2

Вертикальний аналіз (табл. 2.3) показав що зростання витрат за обмінними операціями по ЦСПРД ССД ЧОВА в 2024 р. у порівнянні з 2023 р. на 628452 грн. або на 8,5 % відбулося за рахунок:

1. Збільшення витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи та матеріальних витрат відповідно на 508515, 143429 та 140254 грн. або на

11.8, 15.3 та 8.9 %.

2. Зменшення амортизаційних витрат (зносу основних засобів) на 110011 грн. або на 28.3 %.

У 2023 р. в порівнянні з 2022 р. по ЦСПРД ССД ЧОВА загальне скорочення зростання на 304041 грн. або на 4,3 % відбулося під впливом зростання витрат щодо нарахування амортизації основних засобів на 53735 грн. або на 10,3 %, а також матеріальних витрат на 375165 грн. або на 31,3 %. При цьому витрати на виплату заробітної плати, а також щодо соціальних відрахувань, скоротилися відповідно на 96791 та 28068 грн. або на 2.2 та 2.9 %.

В загальному ж, оцінюючи динаміку витрат за обмінними операціями в розрізі елементів (табл. 2.3), то по ЦСПРД ССД ЧОВА в 2024 р. в порівнянні з 2022 р., відбулося зростання витрат на 932493 грн. або на 13,2 %. При цьому, аналогічно динаміці витрат за обмінними операціями за 2022-2023 рр., по ЦСПРД ССД ЧОВА загальне зростання витрат на 932493 грн. або на 13,2 %, відбулося в основному за рахунок додатного приросту матеріальних витрат на 515419 грн. або на 43 %.

Таблиця 2.3

**Склад та структура елементів витрат за обмінними операціями ЦСПРД
ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.**

№ з/п	Показники	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Приріст питомої ваги, %		
		Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	2023/2022	2024/2023	2024/2022
1.	Витрати на оплату праці	4393890	62,04	4297099	58,18	4805614	59,96	-3,86	1,78	-2,08
2.	Відрахування на соціальні заходи	966368	13,65	938300	12,70	1081729	13,50	-0,94	0,79	-0,15
3.	Матеріальні витрати	1197658	16,91	1572823	21,29	1713077	21,37	4,38	0,08	4,46
4.	Амортизація	524137	7,40	577872	7,82	414126	5,17	0,42	-2,66	-2,23
5.	Всього	7082053	100,00	7386094	100,00	8014546	100,00	X	X	X

Структурний аналіз (дані табл. 2.3) показав, що найбільшу питому вагу в загальному обсязі обмінних операцій в розрізі складових елементів у ЦСПРД ССД ЧОВА займають витрати на оплату праці – 62.04, 58.18 та 59.96 % відповідно в 2022-2024 рр. Друге місце посідає частка матеріальних витрат у їх загальному обсязі – 16.91, 21.29 та 21.37 % відповідно а аналізованих (досліджуваних 2022-2024 рр.) періодах.

Найбільші коливання в складі та структурі витрат за обмінними операціями (табл. 2.3) притаманні 2022-2023 рр. За ці періоди відбулося зростання питомої ваги матеріальних витрат на 4.38 %, а також скорочення частки витрат на оплату праці та на соціальні відрахування на 3.86 та 0.94 % відповідно.

Якщо ж порівнювати структурні зрушення в складі витрат за обмінними операціями за досліджувані періоди по ЦСПРД ССД ЧОВА (а саме 2024 р. в порівнянні з 2022 р.), то відзначимо:

1. Зменшення питомої ваги витрат на оплату праці, а також на амортизацію основних засобів, відповідно на 2.08 та 2.23 %.
2. Зростання частки матеріальних витрат на 4.46 %.

Доходи та витрати бюджетної організації, в т.ч. ЦСПРД ССД ЧОВА, формуються від впливом руху грошових коштів. Звичайно, на відміну від комерційних підприємств, тут існують свої особливості, як для бюджетної структури, особливо такої як ЦСПРД ССД ЧОВА.

Аналіз складу та структури руху грошових коштів по ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. наведено в табл. В2 та рис. 2.3-2.4.

Поеднуючи результати аналізу фінансових результатів діяльності ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. та дані табл. В2 та рис. 2.3 констатуємо той факт, що по бюджетній установі приріст доходів від обмінних операцій викликаний на 100 % за рахунок руху грошових коштів від операційної діяльності, а саме бюджетних надходжень (асигнувань), обсяги яких за 2022-2023 та 2023-2024 рр. зросли на 221928 та 918910 грн. або на 3,7 та 14,6 % відповідно. В цілому додатній рух грошових коштів від бюджетних

асигнувань в 2024 р. порівняно з 2022 р. збільшився на 1140838 грн. або на 18,8 %.

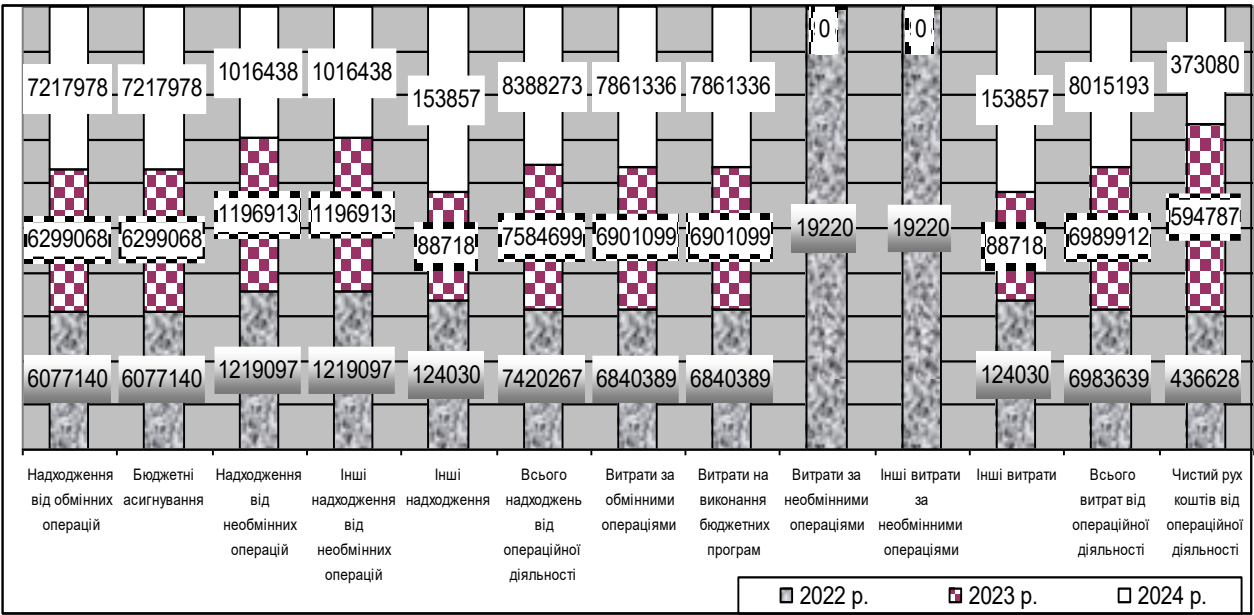

Рис. 2.3. Рух грошових коштів від операційної діяльності по ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. за 2022-2024 рр. (грн.)

Що стосується руху грошових коштів від операційної діяльності, то відзначимо, що у 2024 р. порівняно з 2022 та 2023 рр. надходження від необмінних операцій (в основному від благодійних акцій) зменшилися відповідно на 202659 та 180475 грн. або на 16,6 та 15,1 %.

Витрати від необмінних операцій в контексті аналізу руху грошових коштів ЦСПРД ССД ЧОВА від операційної діяльності, зросли за 2022-2023 та 2023-2024 рр. зросли на 60710 та 960237 грн. або на 0,9 та 13,9 % відповідно.

Порівнюючи загальні обсяги руху грошових коштів від операційної діяльності (надходження та витрачання грошових коштів), то констатуємо той факт, що в досліджуваних періодах спостерігається додатний чистий рух грошових коштів від зазначеної діяльності в розмірах 436628, 594787 та 373080 грн. відповідно в 2022-2024 рр. Але при цьому якщо протягом 2022-2023 рр. по ЦСПРД ССД ЧОВА спостерігається додатний приріст чистого руху грошових коштів від операційної діяльності в розмірі 158159 грн. (36,2 %), то в 2024 р. в порівнянні з 2023 р. відзначимо його від'ємний приріст в розмірі

2.2. Аналіз фінансового стану бюджетної установи

Загальний фінансовий стан суб'єкта держаного сектору, як і комерційних підприємств, характеризується наявністю майна та джерел його формування але з врахуванням специфіки їх створення та функціонування.

Основним інформаційним джерелом аналізу фінансово-майнового потенціалу бюджетної установи в цілому, а також ЦСПРД ССД ЧОВА зокрема, виступає бухгалтерський баланс за формою № 1-дс.

Першим етапом аналізу фінансового стану ЦСПРД ССД ЧОВА виступає горизонтально-вертикальна оцінка активів за 2022-2024 рр. (табл. В3 та рис. 2.5).

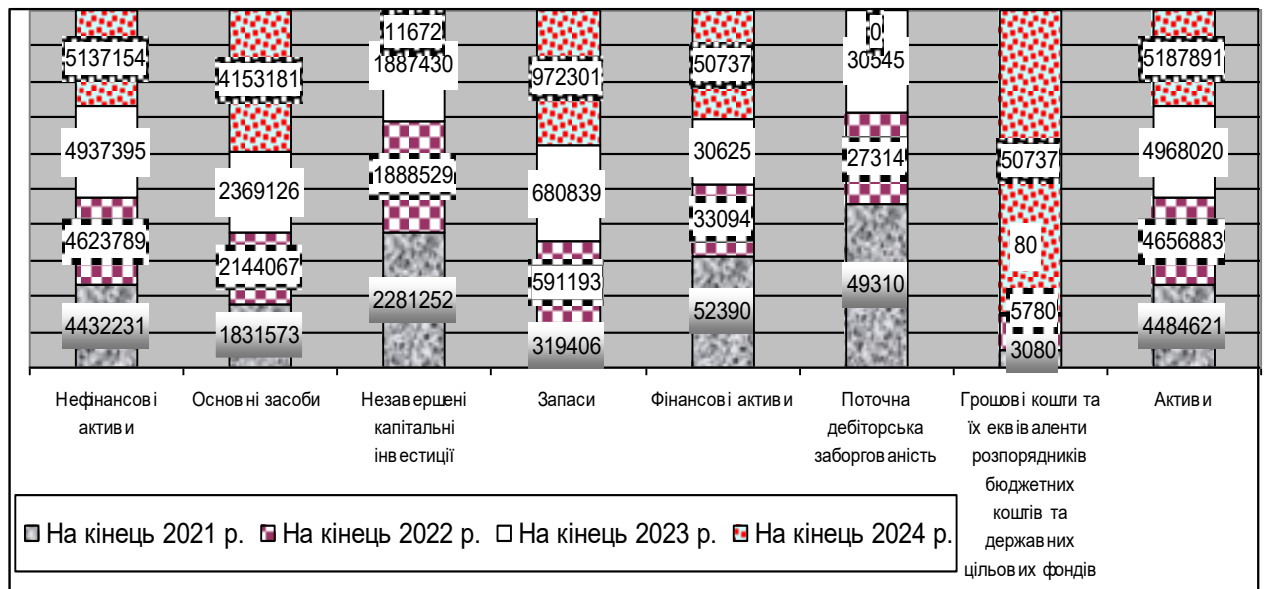

Рис. 2.5. Склад та динаміка основних груп (статей, розділів) активів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (грн.)

Аналіз даних табл. В3 та рис. 2.5 свідчить, що протягом 2022-2024 рр. по ЦСПРД ССД ЧОВА спостерігається зростання вартості майна, зокрема за 2022, 2023 та 2024 рр. активи центру збільшилися на 172262, 311137 та 219871 грн. або на 3.8, 6.7 та 4.4 %. В цілому ж, якщо порівнювати наявність майна на початок 2022 р. та на кінець 2024 р., то його додатній приріст становив 703270 грн. або 15,7 %.

За останній досліджуваний період (2024 р.) збільшення господарських

засобів ЦСПРД ССД ЧОВА відбулося за рахунок:

1. Зростання вартості нефінансових активів на 199759 грн. або на 4 %, в т.ч. за рахунок додатного приросту залишкової вартості основних засобів та залишків запасів відповідно на 1784055 та 291462 грн. або на 75.3 та 42.8 %. При цьому зменшення залишків незавершених капітальних інвестицій за 2024 р. на 1875758 грн. або на 99.4 % відбулося в основному за рахунок введення в експлуатацію об'єктів основних засобів, первісна вартість яких зросла на 2106674 грн. або на 36.6 %.
2. Збільшення залишків фінансових активів на 20112 грн. або на 65.7 %. Додатний приріст фінансових активів по ЦСПРД ССД ЧОВА був обумовлений збільшенням залишків грошових коштів на казначейському рахунку на 50657 грн. або на 63321,3 грн.

Крім цього, зазначимо що на кінець 2024 р. відсутня поточна дебіторська заборгованість, зокрема за виданими авансами, обсяг якої зменшився на 30545 тис. грн. або на 100 %. Це означає, що протягом 2024 р. зовнішні контрагенти на 100 % виконали свої зобов'язання перед ЦСПРД ССД ЧОВА щодо постачання товарно-матеріальних цінностей, виконання робіт та надання послуг.

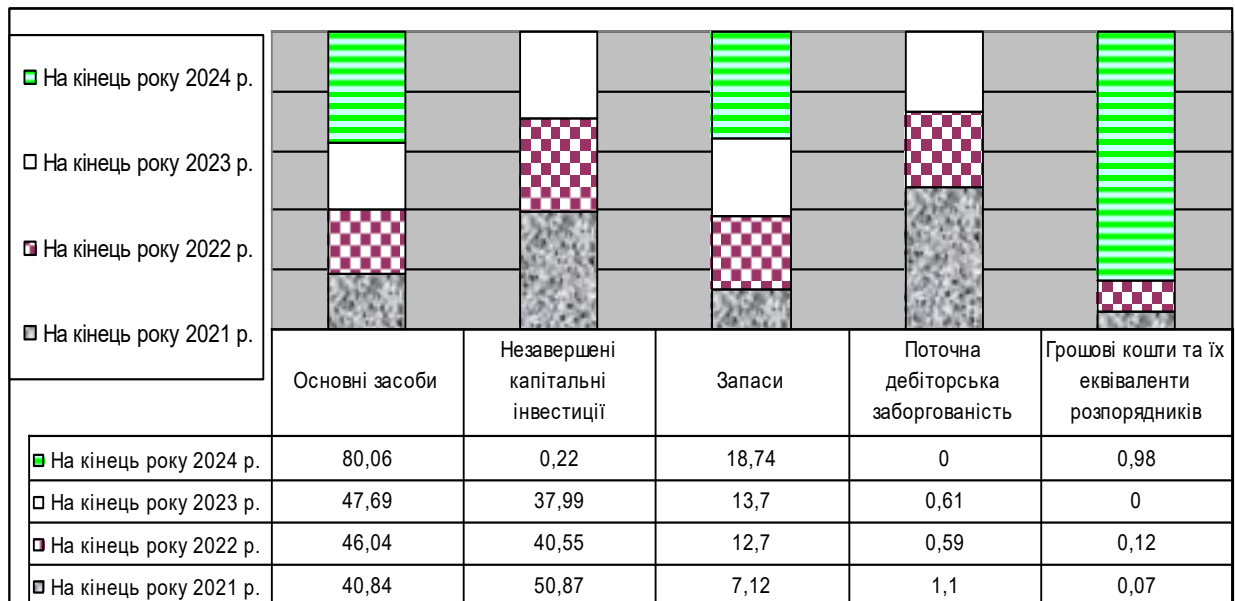

Рис. 2.6. Склад та структура майнового потенціалу ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (%)

Вертикальний аналіз (табл. В3 та рис. 2.6) показав, що найбільшу питому вагу в складі майна ЦСПРД ССД ЧОВА займають нефінансові активи – 98.83, 99.29, 99.38 та 99.02 % відповідно на кінець 2021-2024 рр. Якщо в розрізі груп нефінансових активів, то найбільшу питому вагу в їх вартості на кінець 2021 р. займають незавершені капітальні інвестиції – 50.87 %, а на кінець 2022-2024 рр. основні засоби, частка яких становила 46.04, 47.69 та 80.06 % відповідно. Як вже зазначалося раніше за висновками горизонтального аналізу, то приріст питомої ваги основних засобів (залишкової вартості) обумовлений введенням в експлуатацію зазначених об'єктів.

Питома вага вартості запасів (табл. В3 та рис. 2.6) у загальному обсягу майна центру становила 7.12, 12.7, 13.7 та 18.74 % відповідно на кінець 2021-2024 рр.

Незначна питома вага поточної дебіторської заборгованості – 1.1, 0.59 та 0.61 % відповідно на кінець 2021-2023 рр., або її взагалі відсутність на кінцеву дату балансу за 2024 р. обумовлена специфікою функціонування, законодавством, а також розрахунково-платіжної дисципліни суб'єктів державного сектору, до яких відноситься ЦСПРД ССД ЧОВА (як це було вже зазначено при проведенні горизонтального аналізу активів центру).

В цілому ж найбільші структурні зрушення в складі майна ЦСПРД ССД ЧОВА (табл. В3) стосуються саме вищезазначених груп нефінансових активів, особливо основних засобів та незавершених капітальних інвестицій. Це пояснюється прямим зв'язком між незавершеними капітальними інвестиціями та їх реалізації через введення об'єктів основних засобів у експлуатацію.

За вихідними розрахунковими показниками (табл. В3) можна визначити й технічний стан основних засобів. Зокрема рівень їх зношеності становить 56.93, 57.46, 58.89 та 47.23 % відповідно на кінець 2021-2024 рр. Зменшення рівня зношеності основних засобів протягом 2024 р. обумовлено придбанням (оновленням) та введенням в експлуатацію нових об'єктів

зазначених складових нефінансових активів.

Наступним етапом оцінки фінансового стану ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. є аналіз його пасивів (табл. В4 та рис. 2.7).

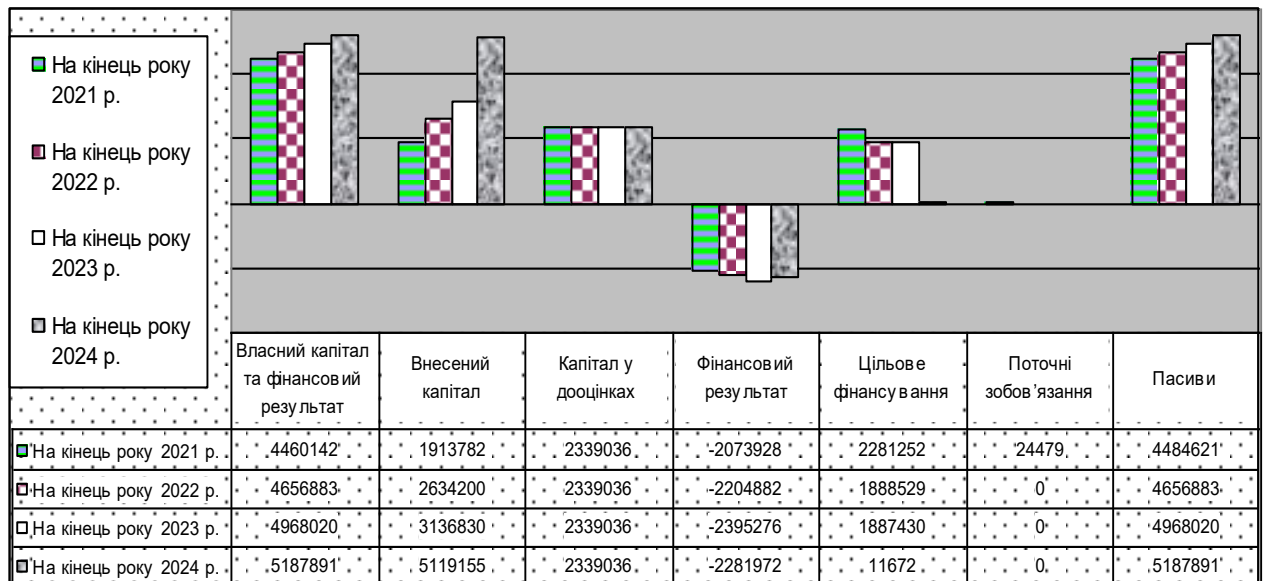

Рис. 2.7. Склад та динаміка пасивів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (грн.)

Оцінюючи дані табл. В4 можна стверджувати, що додатні прирости джерел формування майна по ЦСПРД ССД ЧОВА протягом 2022-2024 рр. пов'язані безпосередньо зі змінами в власному капіталі та фінансових результатах. Це стосується безпосередньо статей пасиву балансу «Внесений капітал» та «Фінансовий результат».

Зокрема залишки внесеного капіталу протягом 2022-2024 рр. зросли відповідно на 720418, 502630 та 1982325 грн. або на 37.6, 19.1 та 63.2 %. Це пов'язане в основному зі збільшенням відповідних груп нефінансових (основні засоби, незавершені капітальні інвестиції, запаси) та фінансових активів, зокрема залишків грошових коштів на рахунках Державної казначейської служби України.

Від'ємні значення фінансових результатів, а такої їх збільшення протягом 2022-2023 рр., обумовлені відповідним дефіцитом доходів у порівнянні з понесеними витратами. Що стосується 2024 р., то зменшення від'ємних значень фінансових результатів у складі пасивів ЦСПРД ССД

ЧОВА пов'язані з відповідним профіцитом (див. дані табл. В1).

Наявність поточних зобов'язань на початок 2022 р. (табл. В4), а саме за платежами до бюджетів та за розрахунками з оплати праці в обсягах 4773 та 19706 тис. грн. відповідно пов'язане безпосередньо з відкрити ще наприкінці 2021 р. лікарняними листками.

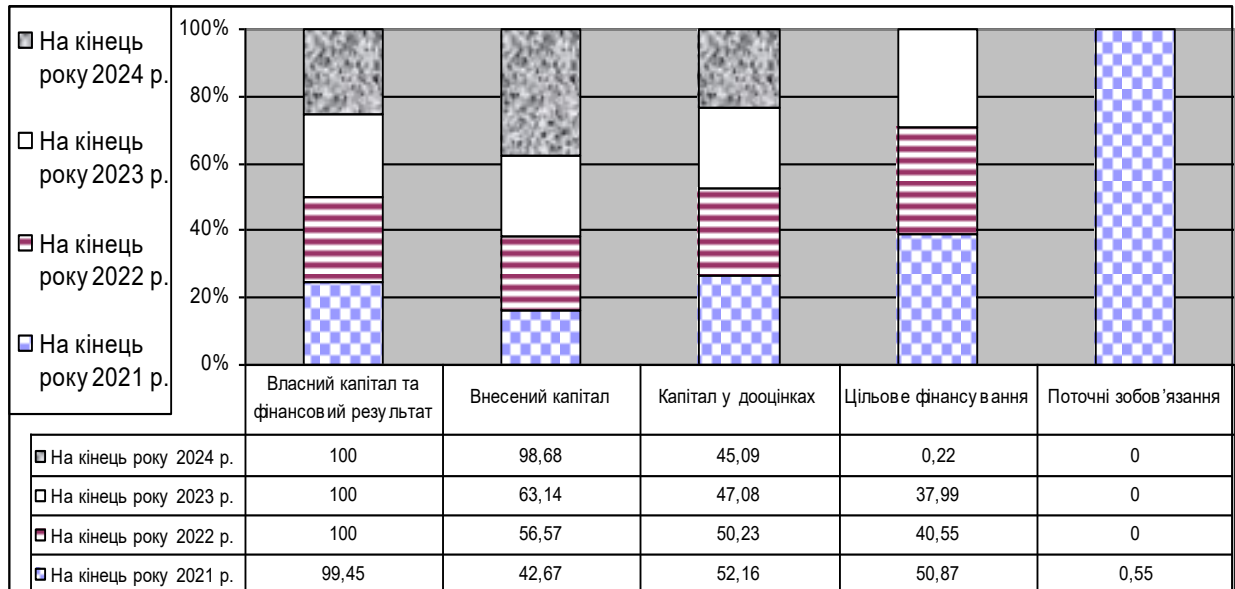

Рис. 2.8. Структура фінансового потенціалу (пасивів) ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (%)

Результати структурного аналізу (табл. В4 та рис. 2.8) показали, що частка власного капіталу та фінансових результатів на початок 2021 р. (на початок 2022 р.) становила 99.45 %, а на кінець 2022-2024 рр. всі 100 %.

Серед найбільших структурних зрушень в складі пасивів ЦСПРД ССД ЧОВА в 2024 р. відзначимо збільшення питомої ваги внесеного капіталу на 35.33 %, а також зменшення частки залишків цільового фінансування на 37.77 %.

Якби ЦСПРД ССД ЧОВА було комерційною бюджетною установою, то надалі могли б проводити аналіз фінансової стійкості, платоспроможності, рентабельності тощо.

2.3. Аналіз інформації приміток до річної фінансової звітності суб'єкта державного сектору

Проведений аналіз фінансових результатів та фінансового стан у попередніх пунктах даного розділу кваліфікаційної роботи виступає підґрунтям подальшої детальної оцінки основних форм бухгалтерської (фінансової) звітності на основі даних Приміток до річної фінансової звітності.

Зокрема це стосується такої складової нефінансових активів суб'єктів державного сектору, включаючи ЦСПРД ССД, як основні засоби (табл. В5 та рис. 2.9-2.10).

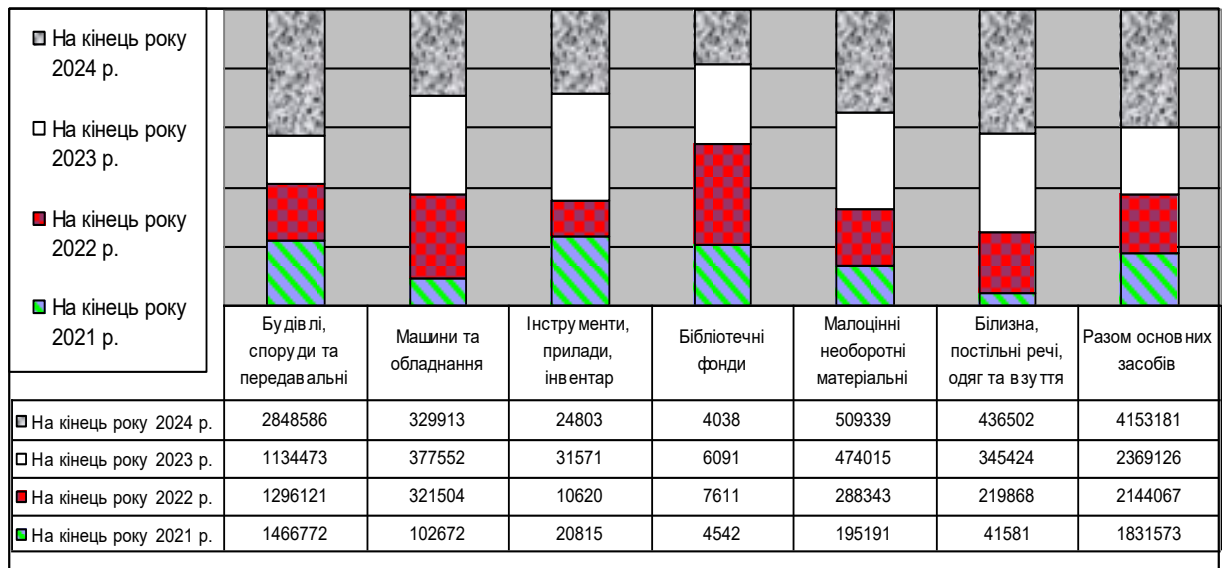

Рис. 2.9. Склад та динаміка залишкової вартості основних засобів ЦСПРД ССД за 2022-2024 рр. (грн.)

Оцінюючи дані табл. В5 та рис. 2.9 констатуємо той факт, що збільшення залишкової вартості основних засобів по ЦСПРД ССД ЧОВА на 1784055 грн. або на 75.3 % відбулося в основному за рахунок збільшення вартості таких груп як «Будівлі, споруди та передавальні пристрої», «Малоцінні необоротні активи» та «Білизна, постільні речі, одяг та взуття» відповідно на 1714113, 35324 та 91078 грн. або на 151.1, 160.9 та 949.8 %.

В свою чергу вартості основних засобів по групах «Машини та

обладнання», «Інструменти, прилади та інвентар», а також «Бібліотечні фонди» зменшилися відповідно на 47639, 6768 та 2053 грн. або на 12.6, 21.4 та 33.7 %.

Протягом 2023 р. по центру також збільшення вартості залишкової основних засобів на 225059 грн. або на 10.5 % відбулося під впливом збільшення вартості малоцінних необоротних активів, а також білизни, постільних речей, одягу та взуття 185672 та 125556 тис. грн. або на 64.4 та 57.1 %.

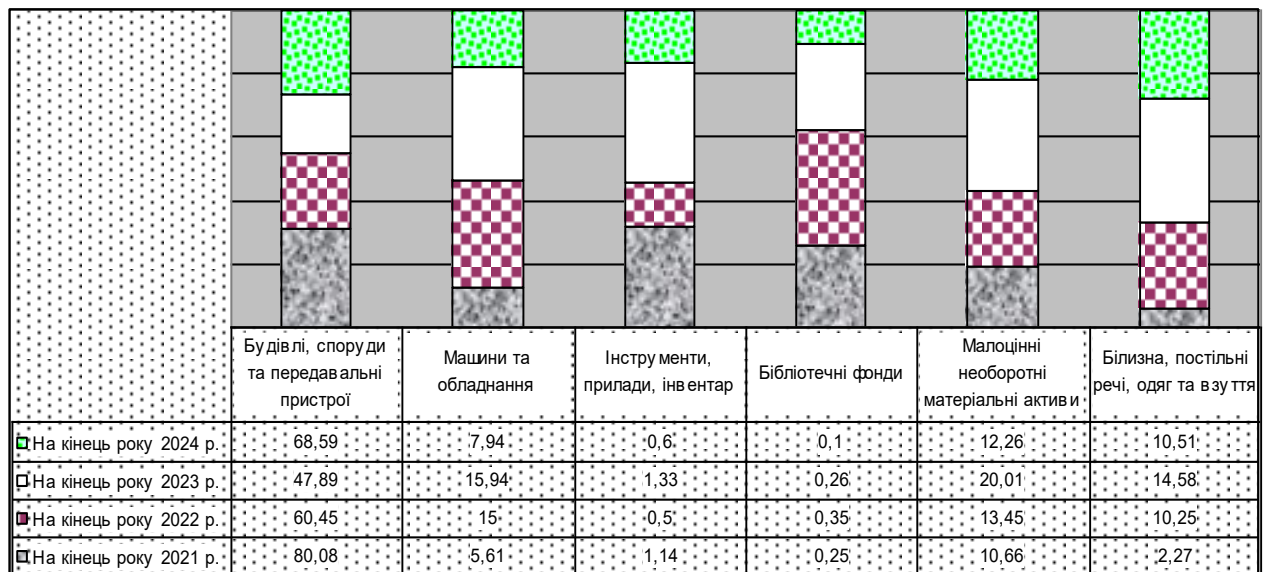

Рис. 2.10. Динаміка часток первісної вартості груп основних засобів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (%)

Структурно-вертикальна оцінка (табл. В4 та рис. 2.10), найбільшу питому вагу в загальній вартості основних засобів центру займає група «Будівлі, споруди та передавальні пристрої» - 80.08, 60.45, 47.89 та 68.59 % відповідно на кінець 2021-2024 звітних років. Даних факт обумовлений в основному тим, що зазначена група згідно з Податковим кодексом України має один з найбільших мінімально зазначених термінів корисного використання.

Не слід також забувати, що метод нарахування амортизації основних засів центром характеризується як прямолінійний.

Друге місце посідають малоцінні необоротні матеріальні активи –

10.66, 13.45, 20.01 та 12.26 % відповідно на початок 2022 та кінець 2022-2024 рр. Їх значна питома вага пояснюється значним фінансуванням центру щодо оновлення даної групи нефінансових (необоротних) активів, а також методом нарахування амортизації – 50 % при відпуску в експлуатацію та 50 % під час їх списання.

Найбільші структурні зрушення в залишковій вартості основних засобів центру спостерігаються в 2022 р., протягом якого відбулося зростання часток машин і обладнання, а також білизни (постільних речей, одягу та взуття) відповідно на 9.39 та 7.98 %. В свою чергу відбулося зниження частки будівель та споруд на 19.63 %.

В 2024 р. по центру відбулося збільшення питомої ваги будинків і споруд на 20.7 %, а також зменшення часток машин і обладнань та малоцінних необоротних матеріальних активів майже на 8 % по кожній з наведених груп основних засобів.

Складовою нефінансових активів суб'єктів державного сектору виступають також запаси. Отже надалі проведемо горизонтально-вертикальний аналіз запасів на основі фінансової звітності за формою № 5-дс (табл. В6 та рис. 2.11-2.12).

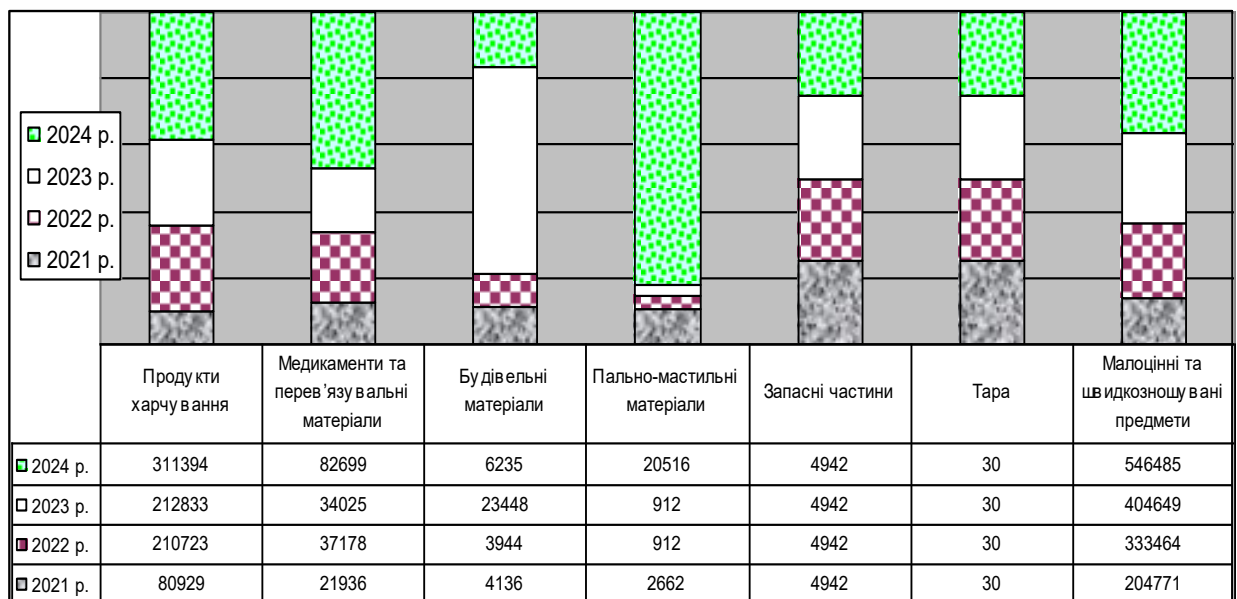

Рис. 2.11. Склад та динаміка груп запасів, як складових нефінансових активів ЦСПРД ССД ЧОВА, за 2022-2024 рр. (грн.)

Аналізуючи динаміку запасів ЦСПРД ССД ЧОВА протягом 2024 р. (табл. В5 та рис. 2.11-2.12) зазначимо, що збільшення їх залишків на 42.8 % відбулося під впливом зростання майже всіх статей матеріальних оборотних активів. Зокрема залишки продуктів харчування, медикаментів, паливно-мастильних матеріалів та МШП зросли на 98561, 48674, 19604 та 71185 грн. або на 46.3, 143.1, 2149.6 та 35.1 % відповідно. Однією з основних причин є часткове збільшення фінансування діяльності центру, викликане, зокрема подорожчанням закупівельної вартості зазначених груп нефінансових активів.

Все ж таки наслідки вторгнення в грудні 2022 р. військ РФ призвели до більш інфляційних тенденцій та зростання закупівельних цін на окремі групи запасів, а також їх оприбуткування та поставкою на баланс внаслідок благодійних внесків, волонтерства, матеріальної допомоги для потреб центру тощо.

Таким чином, протягом 2022 р. по центру відбулося збільшення вартості (залишків) продуктів харчування на 129794 грн. або на 160.4 %, медикаментів та перев'язувальних матеріалів на 15242 грн. 69.5 %.

В 2023 р. не відбулося значних додатних приростів залишків запасів взагалі, за виключенням будівельних матеріалів, які збільшилися на 19504 грн. або на 494.5 %. Це стало наслідком бюджетного фінансування ремонтних робіт, зокрема встановлення метало-пластикових вікон (стекло-пакетів) та внутрішнього утеплення приміщення ЦСПРД ССД ЧОВА. А це, в свою чергу покращило умови перебування дітей в центрі, а також знизило поточні витрати, зокрема на комунальні послуги та витрати паливно-мастильних матеріалів.

Результати структурного аналізу (табл. В5) свідчать, що найбільшу питому вагу в залишках запасів центру займає стаття «Малоцінні та швидкозношувані предмети» (до яких зокрема, враховуючи специфіку функціонування досліджуваної бюджетної установи належать: миючі засоби, засоби особистої гігієни, посуд, канцтовари, скретч-картки (паливні картки

або талони) на паливо тощо) – 64.11, 56.41, 59.43 та 56.21 % відповідно на кінець 2021-2024 звітних періодів (років).

Другу сходинку посідає частка продуктів харчування, яка коливається в межах 25.34 % (на кінець 2021 р.) до 35.36 % (на кінець 2022 р.).

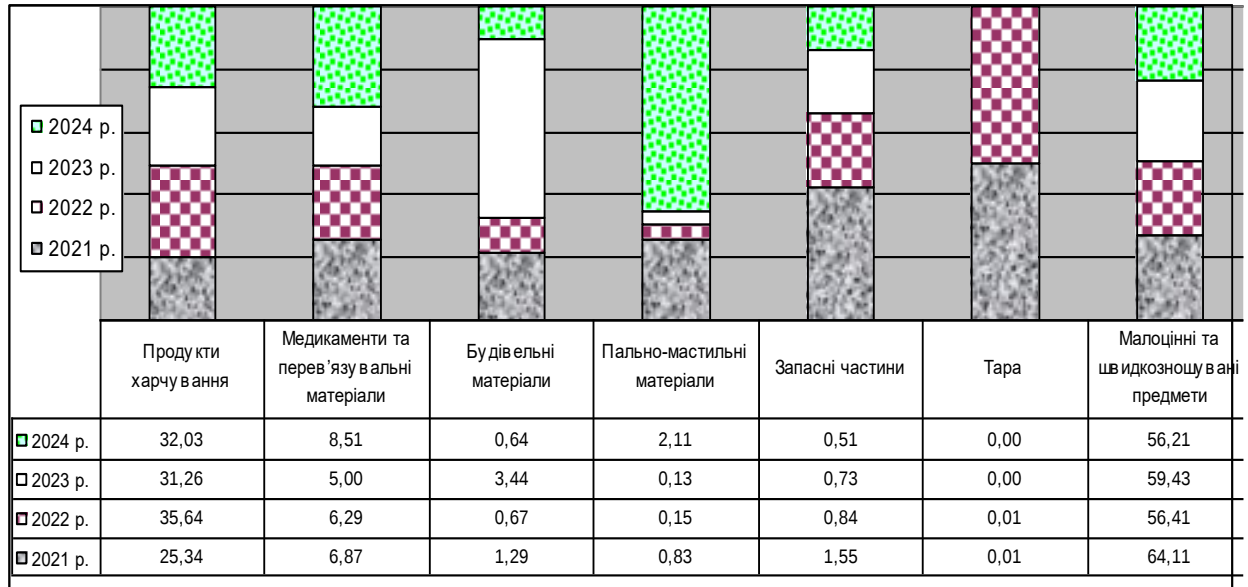

Рис. 2.12. Склад та динаміка часток складових груп запасів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (%)

Структурна оцінка коливань в складі запасів центру (табл. В5 та рис.) показала, що найбільші зрушення спостерігаються саме в 2022 р. (частка продуктів харчування зросла на 10.31 %, а питома вага МШП скоротилася на 7.7 %).

Завершуючи аналіз нефінансових активів ЦСПРД ССД ЧОВА, а саме в розрізі капітальних інвестицій, зазначимо, що протягом досліджуваних 2022-2023 рр., вони реалізовувалися в напрямі вкладення в придбання інших необоротних матеріальних активів у розмірі 9980 та 201346 грн. відповідно. В 2024 р. за даними приміток до фінансової звітності (форми № 5-дс) вони взагалі відсутні.

Деталізація позабалансових рахунків центру показала, що вини стосуються саме бюджетних асигнувань за статтею «Укладені договори (угоди, контракти) розпорядників бюджетних коштів», розмір яких становив та 1389136 та 1332203 грн. у 2023-2024 рр.

Висновки до розділу 2

Результати проведеного аналізу фінансової звітності ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. дали змогу зробити такі висновки:

1. Протягом 2022-2024 рр. по центру спостерігається збільшення доходів від обмінних операцій, а саме бюджетного фінансування функціонування ЦСПРД ССД ЧОВА.
2. Найбільшою складовою витрат за обмінними операціями центру є витрати на оплату праці. Друге місце посідають матеріальні витрати.
3. У 2022-2023 рр. по центру спостерігається дефіцит, а в 2024 р. навпаки профіцит, як фінансовий результат функціонування установи.
4. Значна питома вага та коливання питомої ваги окремих груп запасів, насамперед, пов'язані з трьома основними взаємопов'язаними факторами: повторне військове вторгнення РФ на територію України; падінням ВВП та знецінення гривні по відношенню до світових валют; зростанням темпів інфляції, а отже й закупівельних цін на товари й продукти, які необхідні для нормального функціонування центру.
5. Капітальні інвестиції центру в 2022-2024 рр. безпосередньо пов'язані з об'єктами вкладення (придбання) в інші необоротні матеріальні активів.
6. Виділене бюджетне фінансування та допомога небайдужих юридичних та фізичних осіб-підприємців, а також громадян України та інших країн, дозволили покращити перебування вихованців у центрі соціально-психологічної реабілітації, а також його працівників. Це стосується, насамперед ремонту будівель, утеплення приміщень, подарунків дітям, покращення умов надання освітянсько-виховних, соціально-психологічних, реабілітаційних послуг-заходів, а також безпосередньо перебування-проживання в центрі.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

3.1. Удосконалення формування показників фінансової звітності в умовах запровадження воєнного стану

В умовах повномасштабної військової агресії рф значна частина розпорядників бюджетних коштів, як елементів державного сектору зазнала суттєвих матеріальних і фінансових втрат. За цих обставин, фінансова звітність, яка є ключовим інформаційним інструментом для прийняття стратегічних управлінських рішень, має забезпечувати формування достовірних даних про масштаби завданих збитків і втрат у розрізі кожного розпорядника бюджетних ресурсів.

Воєнний стан, запроваджений в Україні, офіційно визнано сукупністю надзвичайних подій, що впливають на діяльність суб'єктів господарювання, у т.ч. й розпорядників бюджетних коштів.

Характер таких подій зумовлює прямий та суттєвий вплив на формування показників фінансової звітності суб'єкті державного сектору. Відповідно, особливої важливості набуває відображення у звітності реальних обсягів втрат і збитків, які зумовили зміну фінансового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів, а також необхідність встановлення причинно-наслідкових зв'язків у специфічних умовах воєнного періоду.

Через надзвичайний характер подій воєнного часу у процесі складання річної фінансової звітності й приміток до неї виникає низка проблемних аспектів, пов'язаних з необхідністю надання повної та достовірної інформації щодо:

- порушення принципу безперервності діяльності та неможливості її продовження внаслідок бойових дій;

- обсягів пошкодженого чи повністю знищеного майна, упущеної економічної вигоди та реальних збитків, зумовлених війною;
- переоцінки активів, зменшення їх корисності та перегляду строків експлуатації;
- витрат, пов'язаних із відновленням пошкоджених або знецінених ресурсів;
- обсягів міжнародної допомоги (гуманітарної та технічної) та напрямів її використання;
- вартості майна, розташованого на територіях, де тривають бойові дії або які тимчасово окуповані;
- обсягів майбутніх витрат, необхідних для відновлення активів;
- подій після звітної дати, що потребують розкриття в обліковій політиці та звітності.

Незважаючи на суттєві зміни фінансово-економічного середовища, нормативно-правова база щодо порядку розкриття інформації про вплив надзвичайних подій, спричинених російською агресією, не була переглянута у період воєнного стану. Це зумовлює потребу всебічного аналізу регуляторних документів щодо складання річної фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів, систематизації проблемних аспектів та формування пропозицій щодо їх нормативного врегулювання з урахуванням впливу надзвичайних подій у період війни та повоєнного відновлення.

Відповідно до наукових досліджень, питання впливу воєнних подій на фінансову звітність суб'єктів господарювання державного сектору, особливо бюджетних установ, загалом опрацьоване лише частково. Водночас комплекс проблем, що стосуються суб'єктів державного сектору, зокрема розпорядників бюджетних коштів, залишається актуальним і потребує наукового обґрунтування та нормативного розширення вимог до формування фінансової звітності у воєнний та повоєнний період.

Фінансова звітність розпорядників бюджетних коштів має містити вичерпну та достовірну інформацію про фактичний фінансовий стан,

результати діяльності та рух грошових коштів. У ній також повинні відображатися дані щодо масштабів втрат і збитків від пошкодженого чи знищеного майна, упущеної вигоди, обсягів міжнародної допомоги та її використання, інформація про активи з обмеженим доступом, а також витрати на відновлення. Згідно з Бюджетним кодексом України, розпорядники поділяються на головних та інших рівнів, що визначає їх повноваження і відповідальність у сфері обліку [6].

Розпорядники бюджетних коштів складають фінансову звітність за НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності», а головні розпорядники додатково формують консолідовану звітність згідно з НП(С)БОДС 102. Їхня звичайна діяльність включає фінансові, інвестиційні та операційні операції, що забезпечує комплексне відображення процесів у фінансовій звітності.

Враховуючи, що Торгово-промислова палата України офіційно визнала російське вторгнення форс-мажорними обставинами, події військового характеру розглядаються як надзвичайні події, що потребують обов'язкового розкриття в обліковій політиці та фінансовій звітності.

Поняття «надзвичайна подія» у бухгалтерському обліку має неоднозначне трактування, зокрема його ототожнюють із поняттями «надзвичайна ситуація» або «форс-мажор». Наукові дослідження свідчать, що найбільш релевантним є визначення надзвичайної події як такої, що має природний, техногенний або військовий характер та не може бути передбачена або запобігнута в межах звичайної господарської діяльності.

«Визнання надзвичайних подій справляє безпосередній та суттєвий вплив на фінансову звітність розпорядників бюджетних коштів. У процесі складання річної фінансової звітності та приміток до неї в умовах воєнного стану виникає низка проблемних питань у частині розкриття достовірної інформації щодо впливу надзвичайних подій та операцій» [19, с. 105] (табл. Г1).

Однією з актуальних проблем є недостатня деталізація чинних нормативних документів, що регулюють порядок подання фінансової

звітності в умовах війни. Наприклад, ряд форм фінансової звітності не дають змоги відобразити усю необхідну інформацію про облікову політику, помилки минулих періодів, обмеження щодо активів, результати переоцінки, вплив бойових дій на фінансовий стан установи тощо. Це обґрунтовує потребу в удосконаленні розкриття даних у примітках до фінансової звітності.

Типова форма 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності» містить 13 розділів, однак нині вона не забезпечує повноцінного розкриття даних про вплив надзвичайних подій, що суттєво обмежує користувачів у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень.

«Згідно зі ст. 125 МСБОДС 1, примітки до річної фінансової звітності суб'єктів державного сектору розкривають користувачам інформацію про:

- відповідність стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору;
- застосування принципів оцінки та облікової політики;
- статті до фінансових звітів, розташовані в тому порядку, в якому подана кожна стаття і кожен фінансовий звіт;
- непередбачувані події, контрактні зобов'язання, іншу фінансову інформацію;
- нефінансову інформацію» [24].

На нашу думку необхідно у відповідності до МСБОДС 1 у вітчизняний НП(С)БОДС 1, а саме в розділі IX, зробити наступні зміни (табл. Г2).

Отже, міжнародний досвід свідчить, що питання нефінансового звітування є невід'ємним елементом підвищення прозорості й підзвітності державного сектору. У світових наукових джерелах дедалі більшої уваги приділяється оцінюванню ефективності державного управління через призму нефінансової інформації, що включає якісні показники, опис ризиків, екологічні та соціальні аспекти діяльності. В умовах війни така інформація є критично важливою, оскільки забезпечує можливість комплексного аналізу наслідків воєнних подій.

З огляду на це запропоновано вдосконалити типову форму 5-дс шляхом

розширення вже існуючих розділів і додавання нових, які стосуються розкриття фінансових і нефінансових аспектів впливу надзвичайних подій (табл. ГЗ).

Подальше вдосконалення звітності можливе шляхом розроблення Методичних рекомендацій щодо відображення у примітках до фінансової звітності інформації про вплив надзвичайних подій під час воєнного стану. Такі рекомендації повинні деталізувати порядок розкриття інформації за окремими розділами, враховуючи специфіку воєнних ризиків, збитків та обмежень доступу до активів.

Запропоновані зміни дадуть змогу розпорядникам бюджетних коштів відображати достовірні дані про реальний фінансовий стан, визначати масштаби пошкодженого майна, обсяги витрат на відновлення, упущену вигоду, доступність активів на окупованих територіях, а також обсяг міжнародної допомоги.

Таке розширене розкриття інформації дозволить користувачам фінансової звітності глибше аналізувати вплив воєнного стану на діяльність установ, оцінювати їхні наміри щодо подальшого функціонування, зміни в обліковій політиці та рівень потреби у додатковому фінансуванні.

На сучасному етапі міжнародні стандарти не містять комплексної концептуальної основи нефінансової звітності для державного сектору, однак IPSASB уже ініціював розроблення відповідних документів. Інтеграція нефінансової звітності сприятиме підвищенню прозорості, удосконаленню механізмів відповідальності та покращенню якості управлінських рішень.

У підсумку, воєнний стан суттєво трансформує фінансову звітність суб'єктів державного сектору. Збитки, знищення майна, порушення безперервності діяльності, обмежений доступ до активів і потреба у відновленні створюють необхідність перегляду нормативного регулювання та розширення інформативності фінансової звітності. Удосконалення форм звітності та впровадження нефінансових показників є ключовим напрямом зміцнення прозорості державного управління та забезпечення сталого

розвитку у післявоєнний період.

3.2. Удосконалення методичних аспектів аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору

Аналіз фінансової звітності бюджетних установ посідає ключове місце в системі управління публічними фінансами, оскільки забезпечує комплексну оцінку результативності виконання бюджетних програм, рівня ефективності витрачання бюджетних ресурсів та здатності установи реалізовувати покладені на неї функції. На відміну від комерційних організацій, бюджетні установи здійснюють діяльність, що не має на меті отримання прибутку, а фінансові показники формуються переважно під впливом бюджетних асигнувань, власних надходжень та специфічних умов фінансування.

У цих умовах особливої актуальності набуває застосування аналітичних підходів, орієнтованих саме на специфіку неприбуткових організацій, оскільки традиційні ринкові індикатори, зокрема коефіцієнти фінансової стійкості чи рентабельності, не відображають реальної економічної сутності діяльності бюджетних установ. Таким чином, для досягнення об'єктивної та всебічної оцінки доцільним є використання адаптованої системи показників, спрямованої на дослідження достатності фінансування, фінансової надійності, результативності діяльності та ліквідності бюджетної установи.

Аналітичне опрацювання фінансової звітності бюджетної установи передбачає системний процес, спрямований на виявлення реального рівня забезпечення ресурсами, оцінювання обґрунтованості їх використання, а також визначення можливостей підтримання стабільної діяльності в межах затверджених бюджетних призначень. Науково виважений аналіз потребує дослідження динаміки бюджетних асигнувань, ефективності їх освоєння,

рівня покриття витрат за бюджетними програмами, а також структури доходів, включно з власними надходженнями та зовнішніми джерелами фінансування.

Незважаючи на те, що горизонтальний та вертикальний аналізи залишаються традиційними інструментами оцінки фінансової звітності, їх використання в бюджетній сфері не забезпечує достатньої глибини інтерпретації. Тому виникає потреба у формуванні системи відносних показників, які б ураховували безприбуткову природу діяльності та особливості структури фінансових потоків бюджетних установ.

Оцінювання рівня забезпечення бюджетної установи фінансовими ресурсами доцільно проводити шляхом розрахунку показників достатності фінансування, які відображають відповідність між потребами установи та фактичним обсягом отриманих ресурсів.

Аналітична увага зосереджується на таких аспектах:

- зміна величини фінансових ресурсів упродовж звітного періоду;
- встановлення профіциту або дефіциту фінансування як індикатора здатності установи покривати свої витрати;
- динаміка балансових фінансових результатів, яка характеризує часову структуру фінансування (поточна, попередня або накопичена база фінансового забезпечення).

З метою кількісного вимірювання запропоновано систему відносних показників.

Перша група – показники (коефіцієнти) достатності бюджетного фінансування бюджетної установи:

1.1. Коефіцієнт достатності фінансування затверджених (розроблених) бюджетних програм (заходів, планів) (*К_{дфбн}*):

$$K_{дфбн} = \frac{БА_i}{ВБП_i}, \quad (3.1)$$

де, $БА_i$ - обсяг надходжень (фінансування) щодо дарунків, благодійності, грантів, волонтерства, які характерні для ЦСПР ССД ЧВОА за звітний

(аналізований) період i ;

$ВБП_i$ – витрати (видатки) на виконання бюджетних програм (планів, стратегій, проектів тощо) у звітному (аналізовано-досліджуваному) періоді i .

Критичне значення розрахункового показника (формула 3.1) дорівнює 1; нижче за одиницю – фінансування недостатнє; вище – спостерігається економія асигнувань (фінансування).

1.2. Коефіцієнт зміни (відхилення) достатності фінансування бюджетної установи ($K_{з(В)ДФ}$):

$$K_{з(В)ДФ} = \frac{БА_i - БА_{i-1}}{ВБП_i - ВБП_{i-1}}, \quad (3.2)$$

де $БА_i$ та $БА_{i-1}$ – відповідно бюджетне фінансування (асигнування) у звітно-досліджуваному періоді i та в минулому (попередньому) періодах;

$ВБП_i$ та $ВБП_{i-1}$ – відповідно видатки (витрати) на виконання бюджетних програм (проектів) у звітному періоді i та в періоді, що передував звітному безпосередньо.

Якщо значення < 1 – рівень покриття витрат (видатків) знижується, ≥ 1 – спостерігається поліпшення фінансового забезпечення.

1.3. Коефіцієнт приросту чистих активів ($K_{ПЧА}$):

$$K_{ПЧА} = \frac{ЧА_i - ЧА_{i-1}}{А_{i-1}} \quad (3.3)$$

де, $ЧА_i$ та $ЧА_{i-1}$ – чисті активи-майно (власний капітал та фінансовий результат) досліджуваної бюджетної установи;

$А_{i-1}$ – вартість майна (активів) установи в періоді, який передував звітному.

Зростання $K_{ПЧА} \geq 5\%$ свідчить про прогресивну діяльність бюджетної установи.

1.4. Коефіцієнт дефіциту / профіциту бюджетної установи ($K_{\partial/n}$):

$$K_{\partial/n} = \frac{ПП_i}{B_i}, \quad (3.4)$$

де, $ПП_i$ – дефіцит (зі знаком «мінус» або профіцит бюджетної установи;

B_i – загальні витрати (видатки) бюджетної установи в звітному (аналізованому) періоді i .

Показник має бути невід’ємним. Чим більшим є профіцит, тим більше можливостей має установа для оновлення матеріальної бази та підвищення якості послуг.

1.5. Показник фінансування (асигнувань) на одну особу, яка скористалася послугами бюджетної установи (K_{boa}):

$$K_{boa} = \frac{BA_i}{KO_i}, \quad (3.5)$$

де, KO_i – кількість осіб, які скористалися послугами бюджетної установи.

До другої групи пропонуємо віднести, так звані показники, які характеризують фінансову надійність бюджетної установи.

Під фінансовою надійністю у бюджетному секторі доцільно розуміти здатність установи забезпечувати стабільність фінансових потоків за рахунок диверсифікації джерел доходів та ефективного управління ресурсами. На відміну від приватного сектору, бюджетні установи не оперують кредитними ресурсами, а їхні зобов’язання характеризуються переважно соціальним та адміністративним характером.

Група показників (коефіцієнтів) може бути охарактеризована такими розрахунковими величинами:

2.1. Коефіцієнт залежності від благодійних і грантових надходжень ($K_{знгн}$):

$$K_{знгн} = \frac{BB_i}{D_i}, \quad (3.6)$$

де, BB_i – загальний обсяг грантових, благодійних та волонтерських надходжень;

D_i – обсяг загальних доходів суб’єкта державного сектору (бюджетної установи).

Оптимальне значення $K_{знгн}$ – 10–75%; надто високий рівень означає залежність від донорів.

2.2. Коефіцієнт бюджетних програм ($K_{БП}$):

$$K_{БП} = \frac{З_i}{A_i}, \quad (3.7)$$

де, $З_i$ – загальний обсяг зобов'язань бюджетної установи.

Третю групу становлять так звані в практиці фінансового аналізу бюджетних установ боргові показники-коефіцієнти.

Оскільки боргові зобов'язання бюджетних установ обмежені, застосовувати такі коефіцієнти варто з урахуванням специфіки.

3.1. Коефіцієнт (частка або питома вага) боргу в майні (активах) установи ($K_{ббу}$):

$$K_{ббу} = \frac{З_i}{A_i}, \quad (3.8)$$

3.2. Коефіцієнт боргового навантаження ($K_{БН}$):

$$K_{БН} = \frac{\Phi B_i}{B_i}, \quad (3.9)$$

де, ΦB_i – витрати фінансові, які пов'язані з обслуговуванням боргу бюджетної установи.

3.3. Коефіцієнт покриття боргу ($K_{ПБ}$):

$$K_{ПБ} = \frac{ЧРГКОД}{\Phi B_i}, \quad (3.10)$$

де, $ЧРГКОД$ – чистий рух коштів грошових установи в звітному (аналізованому) періоді.

Наступна група показників-коефіцієнтів присвячена результатам (результативності) господарської діяльності (функціонування) бюджетної установи. Оцінка результативності діяльності бюджетних установ не ґрунтується на рентабельності, а вимірює здатність установи ефективно використовувати ресурси.

До них слід віднести:

4.1. Коефіцієнт витрат на одного отримувача послуг ($K_{Б/О}$):

$$K_{B/O} = \frac{B\Pi_i}{KO_i} \quad (3.11)$$

4.2. Коефіцієнт оборотності ресурсів (власного капіталу) (K_{OBK}):

$$K_{OBK} = \frac{D_i}{(BK_i - BK_{i-1}) \div 2}, \quad (3.12)$$

де, $BK_i - BK_{i-1}$ – залишки власного капіталу бюджетної установи в звітному та попередньому періоді (розрахунок середніх залишків власного капіталу).

4.3. Коефіцієнт оборотності активів (ресурсовіддача) (K_{OA}):

$$K_{OA} = \frac{D_i}{(A_i + A_{i-1}) \div 2} \quad (3.13)$$

4.4. Фондовіддача (ΦB):

$$\Phi B = \frac{(OZ_i + OZ_{i-1}) \div 2}{D_i} \quad (3.14)$$

4.5. Фондомісткість (ΦM):

$$\Phi M = \frac{D_i}{(OZ_i + OZ_{i-1}) \div 2} \quad (3.15)$$

4.6. Фондоозброєність (ΦO):

$$\Phi O = \frac{OZ_i}{KO_i} \quad (3.16)$$

Оскільки діяльність (функціонування) переважно носить неприбутковий характер, нами запропоновано розраховувати коефіцієнти віддачі (на зразок показників рентабельності комерційних підприємств) від:

4.7. Коефіцієнт використання (рентабельності...) активів (KB_A):

$$KB_A = \frac{PP_i}{A_i} \quad (3.17)$$

4.8. Коефіцієнт використання (рентабельності...) власного капіталу (KB_{BK}):

$$KB_{BK} = \frac{PP_i}{BK_i} \quad (3.18)$$

4.9. Коефіцієнт віддачі (рентабельності...) обмінних операцій (KB_{OO}):

$$KB_{oo} = \frac{ПД_{oo_i}}{B_{oo_i}}, \quad (3.19)$$

де, $ПД_{oo_i}$ – профіцит / дефіцит від обмінних операцій;

B_{oo_i} – витрати бюджетної установи, які понесені в результаті здійснення обмінних операцій.

4.10. Коефіцієнт віддачі (рентабельності...) необмінних операцій ($KB_{но}$):

$$KB_{но} = \frac{ПД_{но_i}}{B_{но_i}}, \quad (3.20)$$

де, $ПД_{но_i}$ – профіцит / дефіцит від необмінних операцій;

$B_{но_i}$ – витрати суб'єкта державного сектору, що понесені в результаті здійснення необмінних операцій.

Показники, які дають змогу оцінити фінансову стійкість бюджетної установи детально описані в п. 1.2 випускної роботи.

Висновки до розділу 3

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що воєнний стан в Україні суттєво вплинув на процеси формування та розкриття фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів. Унаслідок масштабних втрат, пошкодження й знищення активів, обмеження доступу до майна та необхідності відновлення суб'єкти державного сектору зіткнулися з рядом проблем, не врегульованих чинною нормативно-правовою базою.

Крім цього, в даному розділі нами було представлено комплексну адаптовану систему відносних показників, що забезпечує всебічну оцінку фінансового стану бюджетної установи. Сформований аналітичний інструментарій дозволяє досліджувати чотири ключові блоки фінансової інформації: достатність фінансування, фінансову надійність,

результативність використання ресурсів та ліквідність. Такий підхід ураховує неприбутковий характер діяльності та специфіку фінансових потоків бюджетних установ, що робить його значно релевантнішим порівняно з традиційними комерційними методиками.

Застосування представленої системи показників у рамках порівняльного аналізу між однотипними установами дозволяє виявити не лише типові для певної сфери недоліки, а й окремі проблеми, властиві конкретній установі. Це, у свою чергу, створює аналітичну основу для визначення напрямів подальшого розвитку, оптимізації бюджетних програм, підвищення ефективності використання ресурсів та зміцнення фінансової стійкості установи.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Воєнні події, що розгорнулися в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації, спричинили безпрецедентні соціально-економічні наслідки для держави, її інституцій та суб'єктів державного сектору. За цих умов фінансова звітність розпорядників бюджетних коштів набула особливого значення, оскільки вона є основою для ухвалення управлінських рішень щодо відновлення, перерозподілу та ефективного використання державних фінансових ресурсів.

Вищенаведене обумовило вибір теми кваліфікаційної роботи, її актуальність, постановку мети та завдань дослідження.

За результатами проведених досліджень можна зробити такі висновки та пропозиції:

1. На практиці, окремого значення в системі формування показників фінансової звітності, відіграє програмне забезпечення. Зокрема в цілому облік на ЦСПРД ССД ЧОВА в цілому, а також в розрізі формування фінансової звітності, автоматизований на основі програмного продукту «Облік ресурсів». Форма обліку – меморіально-ордерна. Штат бухгалтерії складається з двох осіб: головного бухгалтера та бухгалтера.
2. Надзвичайні події воєнного характеру істотно трансформують економічне середовище, змінюють режими використання активів, формують нові ризики, обмеження та потребу в оперативному і коректному розкритті інформації. Водночас чинна нормативно-правова база не повною мірою враховує специфіку воєнного часу, що ускладнює формування фінансової звітності відповідно до принципів повноти, достовірності та прозорості.
3. У зв'язку з цим виникає потреба в науковому обґрунтуванні підходів до удосконалення структури та змісту фінансової звітності, зокрема приміток до неї, які повинні містити комплекс даних про втрати, збитки, обмеження доступу до майна, результати переоцінки, обсяги міжнародної допомоги та іншу фінансову й нефінансову інформацію, що відображає реальний

економічний стан суб'єктів державного сектору в умовах війни.

4. В роботі було визначено ключові недоліки існуючих вимог до складання фінансової звітності, що виявляються у недостатній деталізації даних про вплив надзвичайних подій, відсутності механізмів відображення обсягів збитків, міжнародної допомоги, переоцінки активів, а також недостатньому розкритті нефінансової інформації. З огляду на це обґрунтовано доцільність розширення типових форм фінансової звітності № 5-дс шляхом доповнення їх новими розділами, що стосуються впливу воєнних подій та нефінансових аспектів діяльності.
5. Запропоновано розробити Методичні рекомендації, які б унормували порядок розкриття відповідної інформації під час війни та повоєнного відновлення, а також сприяли б забезпеченню прозорості, підзвітності й повноти представлення даних.
6. Підвищення якості фінансової та нефінансової звітності державного сектору є важливою умовою ефективного державного управління, формування політики відновлення та взаємодії з міжнародними партнерами. Упровадження запропонованих змін дозволить забезпечити системний і достовірний облік наслідків воєнних подій, підвищити рівень фінансової дисципліни і сприяти прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень у процесі відновлення країни.
7. Зміна інформаційного наповнення фінансової звітності вимагає адаптації методики аналізу доходів, витрат, фінансових результатів та фінансового стану в цілому та в розрізі платоспроможності та фінансової стійкості зокрема. Зокрема у бухгалтерському обліку, на відміну від бюджетної звітності, взагалі відсутнє поняття «видатки», а оперують лише поняттям «витрати». Крім цього, всі доходи та витрати відображаються не у розрізі загального та спеціального фондів, а в розрізі обмінних та необмінних операцій. Активи тепер поділяються на нефінансові та фінансові, замість традиційної практики поділу на необоротні та оборотні.
8. У сучасній практиці публічного управління результати аналізу фінансової

звітності дедалі частіше використовуються для рейтингової оцінки діяльності бюджетних установ. Це дозволяє:

- визначити найефективніші установи;
- ідентифікувати резерви підвищення результативності;
- забезпечити прозорість розподілу бюджетних ресурсів;
- посилити відповідальність керівництва за результати діяльності.

9. Пропонована методика фінансового аналізу діяльності бюджетних установ заснована на бухгалтерській (фінансовій) звітності та повинна актуалізуватися у зв'язку зі зміною нормативно-правового регулювання їх фінансового забезпечення, правилами подання звітності та іншими істотними факторами.
10. Структурний аналіз показав, що найбільшу питому вагу у надходженнях ЦСПРД ССД ЧОВА займають бюджетні асигнування.
11. Протягом 2022-2023 рр. по центру спостерігається дефіцит, а у 2024 р. профіцит як фінансовий результат діяльності досліджуваної бюджетної установи.
12. Значна питома вага власного капіталу та фінансового результату у загальному обсязі пасивів, яка перевищувала 90 %, а також незначні обсяги поточних зобов'язань ЦСПРД ССД ЧОВА, обумовили зміни в фінансовому стані центру.
13. Серед основних пропозицій щодо покращення функціонування ЦСПРД ССД ЧОВА в наступних звітних періодах відзначимо:
 - покращення та оптимізація постачальницько-замовної діяльності в сфері максимального задоволення ігрового-розвивального та споживчо-оздоровчого розвитку вихованців;
 - максимальне залучення вітчизняних та зарубіжних підприємницький і благодійних структур у забезпеченні становлення та розвитку морально-психологічних засад вихованців закладу;
 - збільшення підтримки (фінансування) розвитку та функціонування ЦСПРД ССД ЧОВА за рахунок виділення коштів з бюджету Чернівецької

обласної військової адміністрації.

Отже, реалізація запропонованих заходів сприятиме подальшій гармонізації фінансової звітності з міжнародними стандартами у державному секторі, дасть змогу оптимізувати інформаційну наповненість фінансової звітності бюджетних установ та відображення в ній впливів військової агресії, а також залучити додаткові фінансові ресурси в систем розвитку центрів соціально-психологічної реабілітації дітей в цілому ЦСПРД ССД ЧОВА ССД ЧОВА зокрема.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вовк М. О. Аналіз показників звітності за сегментами // Економічний аналіз. 2015. Т. 19. №2. С. 47-53. URL : http://econa.wunu.edu.ua/index.php/econa/article/view/737/pdf_371
2. Григорів О., Дутчак І., Гордієнко М. Впровадження міжнародних стандартів обліку в державному секторі України // Економіка та суспільство. 2024. №59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-165>
3. Дем'янишин В. Бюджетне фінансування та його особливості в сучасних умовах // Світ фінансів. 2007. Вип. 2(11). С. 34-48. URL : <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/e2b8c655-0ac9-438a-b417-5c9f16e93307/content>
4. Боднарюк М. Ю. Окремі аспекти удосконалення методичних підходів до аналізу фінансової звітності бюджетних установ // Збірник студентських наукових праць ЧТЕІ ДТЕУ. 2025. Вип. XXXV. ЧТЕІ ДТЕУ, 2025. С. 143-147.
5. Болюх М. А., Заросило А. П. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2008. 344 с.
6. Бюджетний кодекс України від : Кодекс законів України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text
7. Васильєва В. Г., Афанасьєва Д. С. Аналіз інновацій та відмінностей формування фінансової звітності бюджетних установ в Україні в порівнянні з міжнародними стандартами // Економічний простір. 2023. № 138. С. 108-117. URL : <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/324>
8. Вишнівецька А. А. Особливості аналізу діяльності бюджетних установ // Управління розвитком. 2024. № 4 (167). С. 46–49.
9. Єрмолаєва М. В., Тютюнник С. В., Дугар Т. Є. Надзвичайні витрати: відображення в обліку та звітності // Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 67.

2022. С. 223–228. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct67-39>
10. Жиглей І. В., Лайчук С. М., Поліщук І. Р. Використання інформаційних технологій у бухгалтерському обліку. Економіка, управління та адміністрування, 1(107), 2024. С. 95–102. URL : <https://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8461/1/95.pdf>
 11. Жидовська Н., Петришин Л. Сучасні підходи до державного фінансового контролю як інструменту забезпечення ефективного використання бюджетних ресурсів // Економіка та суспільство. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-13>
 12. Канєва Т. В., Думікян А. К. Економічна сутність фінансового забезпечення діяльності бюджетних установ // Економічний вісник університету. 2016. Вип. 31(1). С. 235-241. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2016_31%281%29_36
 13. Кашперська А. І. Деякі особливості цифровізації обліку в бюджетних установах // Економіка і суспільство. 2025. Вип. 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-72>
 14. Кемарська Л. Г. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів державного сектору // Економіка і суспільство. 2017. Вип. 8. С. 768-774. URL : https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/127.pdf
 15. Кемарська Л. Г. Особливості економічного аналізу діяльності суб'єктів державного сектору // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 23. Ч. 1. С. 118-122. URL : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_1_2019ua/26.pdf
 16. Кононенко О. Л. Організаційний механізм реалізації аналізу та контролю фінансової звітності бюджетних установ України // // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 15. Ч. 1. С. 188-191. URL : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/15_1_2017ua/42.pdf
 17. Кононенко О. Л. Підходи до аналізу фінансової звітності бюджетних

- установ України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 11. С. 220-223. URL: http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/11_2017ua/49.pdf
18. Коритник Л. П. Удосконалення звітності суб'єктів державного сектору в умовах транспарентності бюджетного процесу // Наукові праці НДФІ. 2021. № 1. С. 101–110. URL : doi.org/10.33763/npndfi2021.01.101
19. Ларікова Т. В. Особливості складання фінансової звітності розпорядниками бюджетних коштів у період воєнного стану // Фінанси України. 2022. № 10. С. 100-114. URL : https://finukr.org.ua/docs/FU_22_10_103_uk.pdf
20. Ловінська Л. Г., Озеран А. В., Коршикова Р. С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні // Фінанси України. 2022. № 4. С. 92–106. URL : doi.org/10.33763/finukr2022.04.092
21. Лукановська К. Р. Фінансова звітність бюджетних установ за новими правилами та стандартами // Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 22. С. 209-212. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2017_22_48
22. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору : Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2017 р. № 1170. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1170201-17/conv>
23. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору : Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15>
24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 1 «Подання фінансових звітів» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2008 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/control/uk/archive/docview?typeId=81038&sortBy=0>
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 2 «Звіт про рух грошових коштів» : Стандарт, Міжнародний документ від

- 01.07.2001 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81048/2a.pdf>
26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 6 «Консолідовані фінансові звіти та облік контрольованих суб'єктів господарювання» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2008 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81052/6a.pdf>
27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 8 «Фінансова звітність про частки у спільних підприємствах» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2008 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81054/8a.pdf>
28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 10 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2003 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81056/10a.pdf>
29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 14 «Події після дати звітності» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2008 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81060/14a.pdf>
30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 18 «Звітність за сегментами» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2003 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81064/18a.pdf>
31. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 20 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2004 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/document/81066/20a.pdf>
32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 22 «Розкриття фінансової інформації про загальний державний сектор» : Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2008 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/control/uk/archive/docview?typeId=81038&sortBy=0>
33. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 24 «Представлення у фінансових звітах інформації про виконання бюджетів» : Стандарт, Міжнародний документ від 30.06.2008 р. URL :

<http://195.78.68.18/minfin/control/uk/archive/docview?typeId=81038&sortBy=0>

34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 32 «Представлення у фінансових звітах інформації про виконання бюджетів» : Стандарт, Міжнародний документ від 30.06.2008 р. URL : <http://195.78.68.18/minfin/control/uk/archive/docview?typeId=81038&sortBy=0>
35. На листопад 2022 року загальна сума збитків, завдана інфраструктурі України, складає майже \$136 млрд // Київська школа економіки. 2022. URL : <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/na-listopad-2022-roku-zagalna-suma-zbitkiv-zavdanainfrastrukturi-ukrayini-skladaye-mayzhe-136-mlrd/>
36. Нашкерська М. М. Напрями проведення аналізу доходів і витрат бюджетної установи // Облік і фінанси. 2019. № 1(83). С. 92-99. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-92-98](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-92-98)
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 28.12. 2009 р. №1541. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11>
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 102 «Консолідована фінансова звітність» : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12. 2010 р. №1629. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-11#Text>
39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 103 «Фінансова звітність за сегментами» : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. №1629. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0088-11#Text>
40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 105 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» : Наказ Міністерства фінансів України від 25.01.20102 р. №52. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-12#Text>

- 41.Нашкерська М. М. Підходи до визначення основних напрямів аналізу фінансового стану бюджетної установи // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2023. Вип. 162. С. 35-39. URL : [https://ird.gov.ua/sep/sep20234\(162\)/sep20234\(162\)_035_NashkerskaMM.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20234(162)/sep20234(162)_035_NashkerskaMM.pdf)
- 42.Пастернак М. М. Аналітичні процедури при внутрішньому аудиті Звіту про фінансові результати бюджетних установ // Ефективна економіка. 2018. № 6. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/35.pdf
- 43.Пилипенко Н. М. Державний сектор: облік, звітність, контроль : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 302 с.
- 44.План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі : Наказ Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 р. № 1203. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0161-14>
- 45.Порядок подання фінансової звітності у державному секторі : Наказ Наказ Міністерства фінансів України України від 29.11.2017 р. № 977. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0384-17>
- 46.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996–XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
- 47.Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
- 48.Про затвердження типової форми № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2017 р. № 977 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1539-17>
- 49.Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 рок : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018, № 437-р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80>
- 50.Рекова Н. Ю., Кононенко О. Л. Методологія організації аналізу і контролю фінансової звітності бюджетних установ // Причорноморські економічні

- студії. 2018. Вип. 33. С. 259-264. URL : http://www.bses.in.ua/journals/2018/33_2018/54.pdf
51. Рекова Н. Ю., Кононенко О. Л. Удосконалення методичного підходу до аналізу фінансової звітності бюджетних установ // Ефективна економіка. 2019. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.2.18>
 52. Рекова Н. Ю., Кононенко О. Л. Стан контролю фінансової звітності бюджетних установ // Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 29. С. 133-139. URL : http://www.bses.in.ua/journals/2018/29_2_2018/30.pdf
 53. Рилєєв С. В. Баланс суб'єкта державного сектору: зміни і оптимізація структури // Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту : Матеріали V всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, м. Хмельницький, 28-29 травня 2020 р. Хмельницький : Хмельниц. коопер. торг.-екон. ін-т, 2020. С. 26-29.
 54. Рилєєв С. В. Фінансова звітність суб'єктів державного сектору: інформаційні аспекти аналізу // Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних та глобалізаційних процесів : Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 20-річчю з дня існування кафедри обліку та аудиту ХНТУСГ, м. Харків, 05 листопада 2019 р. Ч. 1. Харків : Харків. нац. техн. ун-т сільськ. господ. ім. Петра Василенка, 2019. С. 142-145.
 55. Романчук А. Л., Рилєєв С. В. Фінансова звітність суб'єктів державного сектору в системі інформаційного забезпечення аналізу // Економічні науки. Вип. I (73). Чернівці : ПВКФ «Технодрук», ЧТЕІ КНТЕУ, 2019. С. 224-236.
 56. Романчук А. Л., Рилєєв С. В. Баланс суб'єкта державного сектору: інформаційна цінність та алгоритм складання // Економічні науки. Чернівці : ПВКФ «Технодрук», ЧТЕІ КНТЕУ, 2019. С. 187-199.
 57. Соболева-Терещенко О. А., Гапотій А. О. Методичні засади аналізу фінансового стану бюджетної установи // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2018. №21. URL : <https://www.inter->

nauka.com/issues/2018/21/4458

- 58.Ткаченко К. П. Вибір методу аналізу звіту про фінансовий стан (баланс) бюджетних установ задля виявлення резервів підвищення ефективності діяльності // Управління розвитком. 2014. № 9. С. 101-103. URL : <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/40733?locale=pt>
- 59.Фінансова звітність бюджетних установ як інструмент державного контролю: від НП(С)БОДС до МСФЗ (IPSAS) / А. В. Найда, І. О. Крюкова, Л. П. Шацкова, Р. М. Волчек // Науковий вісник Одеського національного економічного університету : збірник наукових праць ; за ред. В. В. Коваленко. Одеса : Одеський національний економічний університет, 2025. № 5 (330). С. 14-22. URL : <https://dspace.oneu.edu.ua/items/b9f5e642-cef1-4af6-9a1e-a5bcc0ac9112>
- 60.Черкашина, Т. В. Фінансова звітність в контексті модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі // Економічний простір 2021. № 171. С. 111-117. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/171-19>
- 61.Шевченко І. О., Рижикова Н. І. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення формування і виконання кошторису доходів і видатків бюджетних установ // Науковий погляд: економіка та управління. 2022. №2 (78). С. 147-155. URL : http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2022/2_78_2022/23.pdf
- 62.Шинкаренко О. М., Мичак Н. О. Особливості методики аналізу доходів і видатків бюджетної установи // Підприємництво і торгівля : зб. наук. пр. 2013. Вип. 15. С. 198-203. URL : http://journalslute.lviv.ua/journal/15_2013/45.pdf
- 63.Штимер Л. До питання фінансового аналізу діяльності установ державного сектору економіки // Економічний форум. 2016. № 2. С. 329–338. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=ecfor_2016_2_51

Основні положення формування фінансової звітності у державному секторі	
Фінансова звітність	Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта державного сектору за звітний період
Мета складання	Надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів суб'єкта державного сектору та бюджету
Користувачі звітності	Фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність суб'єктів державного сектору для прийняття рішень
Інформаційні потреби	Джерела надходжень коштів та напрямів їх використання; результати діяльності з погляду ефективності та досягнень мети діяльності; дотримання фінансової дисципліни суб'єктом державного сектору; цільове використання бюджетних коштів; оцінки якості управління; оцінка здатності своєчасно виконувати свої зобов'язання; придбання, продаж та володіння цінними паперами; участь в капіталі підприємств; рівень ресурсів, потрібних для продовження діяльності, ресурсів, які можуть виникнути внаслідок продовження діяльності, а також відповідних ризиків та невизначеностей.
Склад	
1. Баланс (форма № 1-дс) – звіт про фінансовий стан суб'єкта державного сектору, який відображає на певну дату активи, зобов'язання і власний капітал. 2. Звіт про фінансові результати (форма № 2-дс) – звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності суб'єкта державного сектору. 3. Звіт про рух грошових коштів (форма № 3-дс) – звіт, який відображає надходження і витрати грошових коштів у результаті діяльності суб'єкта державного сектору у звітному періоді. 4. Звіт про власний капітал (форма № 4-дс) – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу суб'єкта державного сектору протягом звітного періоду 5. Примітки до фінансової звітності (форма № 5-дс) – сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними НП(С)БОДС. 6. Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 5-дс).	
У фінансовій звітності наводиться інформація про ...	
1. Власний капітал – частина в активах суб'єкта державного сектору, що залишається після вирахування зобов'язань. 2. Грошові кошти - готівка, кошти на рахунках в органах Державного казначейства України, у банках та депозити до запитання. 3. Еквіваленти грошових коштів – короткострокові, високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості 4. Зобов'язання – заборгованість суб'єкта державного сектору, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів суб'єкта державного сектору, що втілюють у собі економічні вигоди або потенціал корисності. 5. Витрати – зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власником). 6. Доходи – збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власника).	
Фінансова звітність складається у тисячах гривень без десяткових знаків	

Рис. А1. Основні положення складання фінансової звітності бюджетними установами [37]

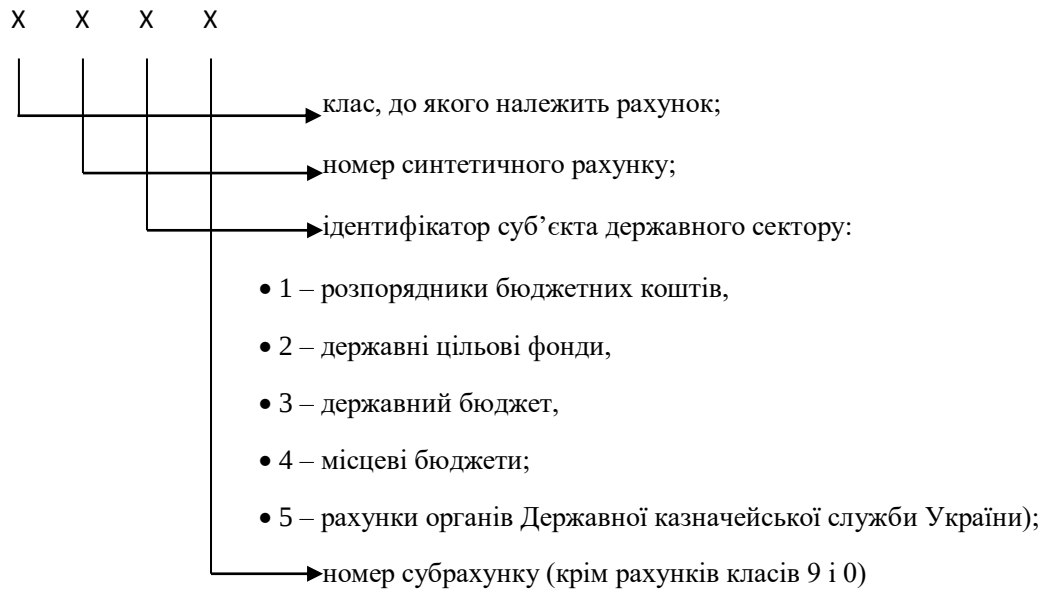

Рис. А2. Порядок формування рахунків та субрахунків бухгалтерського обліку суб'єктами державного сектору в системі складання фінансової звітності

Таблиця А1

**Склад форм фінансової звітності до і після набрання чинності
НП(С)БОДС 101 та у міжнародній практиці**

Відповідно до «Порядку складання фінансової звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів»	Відповідно до НП(С)БОДС 101	Фінансові звіти за МСБОДС
Баланс (форма № 1)	Баланс (форма № 1-дс)	Звіт про фінансовий стан
Звіт про результати фінансової діяльності (форма № 9д, №9м)	Звіт про фінансові результати (форма № 2-дс)	Звіт про фінансові результати
Звіт про рух грошових коштів	Звіт про рух грошових коштів (форма № 3-дс)	Звіт про рух грошових коштів
Пояснювальна записка	Звіт про власний капітал» форма № 4-дс	Звіт про зміни у чистих активах/ власному капіталі
	Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5-дс), включаючи додаток «Інформація за сегментами»	Облікову політику та примітки до фінансових звітів

Принцип за НП(С)БОДС 101	Зміст принципу
Автономності суб'єкта державного сектору	Кожний суб'єкт державного сектору, наділений відповідними повноваженнями щодо використання бюджетних коштів, розглядається відокремленим від суб'єкта державного сектору, який його утворив
Безперервності діяльності	Передбачає оцінку активів і зобов'язань суб'єкта державного сектору виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі
Періодичності	Передбачає розподіл діяльності на певні періоди з метою складання фінансової звітності
Історичної (фактичної) собівартості	Пріоритетною є оцінка активів виходячи з витрат на їх виробництво та придбання
Нарахування та відповідності доходів і витрат	Для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності момент їх виникнення незалежно від часу
Повного висвітлення	Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі надходження і сплати грошей
Послідовності	Передбачає постійне (із року в рік) застосування обраної облікової політики. Зміна облікової політики повинна бути обґрунтована і розкрита у фінансовій звітності
Обачності	Методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів суб'єкта державного сектору
Превалювання змісту над формою	Операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми
Єдиного грошового вимірника	Передбачає вимірювання та узагальнення всіх операцій у фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці

Рис. А3. Принципи підготовки фінансової звітності суб'єктів державного сектору [37]

Форми фінансової звітності в державному секторі

№ з/п	Форми фінансової звітності	Нормативний документ	Склад звітності		
			Річна	Квартальна	Місячна*
1.	Баланс (форма № 1-дс)	НП(С)БОДС 101	+	+	+
2.	Звіт про фінансові результати (форма № 2-дс)	НП(С)БОДС 101	+	+	+
3.	Звіт про рух грошових коштів (форма № 3-дс)	НП(С)БОДС 101	+		
4.	Звіт про власний капітал (форма № 4-дс)	НП(С)БОДС 101	+		
5.	Консолідований баланс (форма № 1-кдс)	НП(С)БОДС 102	+		
6.	Консолідований звіт про фінансові результати (форма № 2-кдс)	НП(С)БОДС 102	+		
7.	Консолідований звіт про рух грошових коштів (форма № 3-кдс)	НП(С)БОДС 102	+		
8.	Консолідований звіт про власний капітал (форма № 4-кдс)	НП(С)БОДС 102	+		
9.	Примітки до річної фінансової звітності (форма № 5-дс)	Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2017р. №977	+		
10.	«Інформація за сегментами»	НП(С)БОДС 103			
* Згідно з НП(С)БОДС 1 проміжна звітність включає квартальну та місячну фінансову звітність					
Строки подання:					
* Квартальна – не пізніше 25 числа місяця наступного за звітним кварталом;					
* Річна – не пізніше 28 лютого року наступного за звітним роком.					
Строки подання до органів ДКУ:					
* Квартальна – не пізніше 15 числа місяця наступного за звітним кварталом;					
* Річна – не пізніше 22 січня року наступного за звітним роком.					

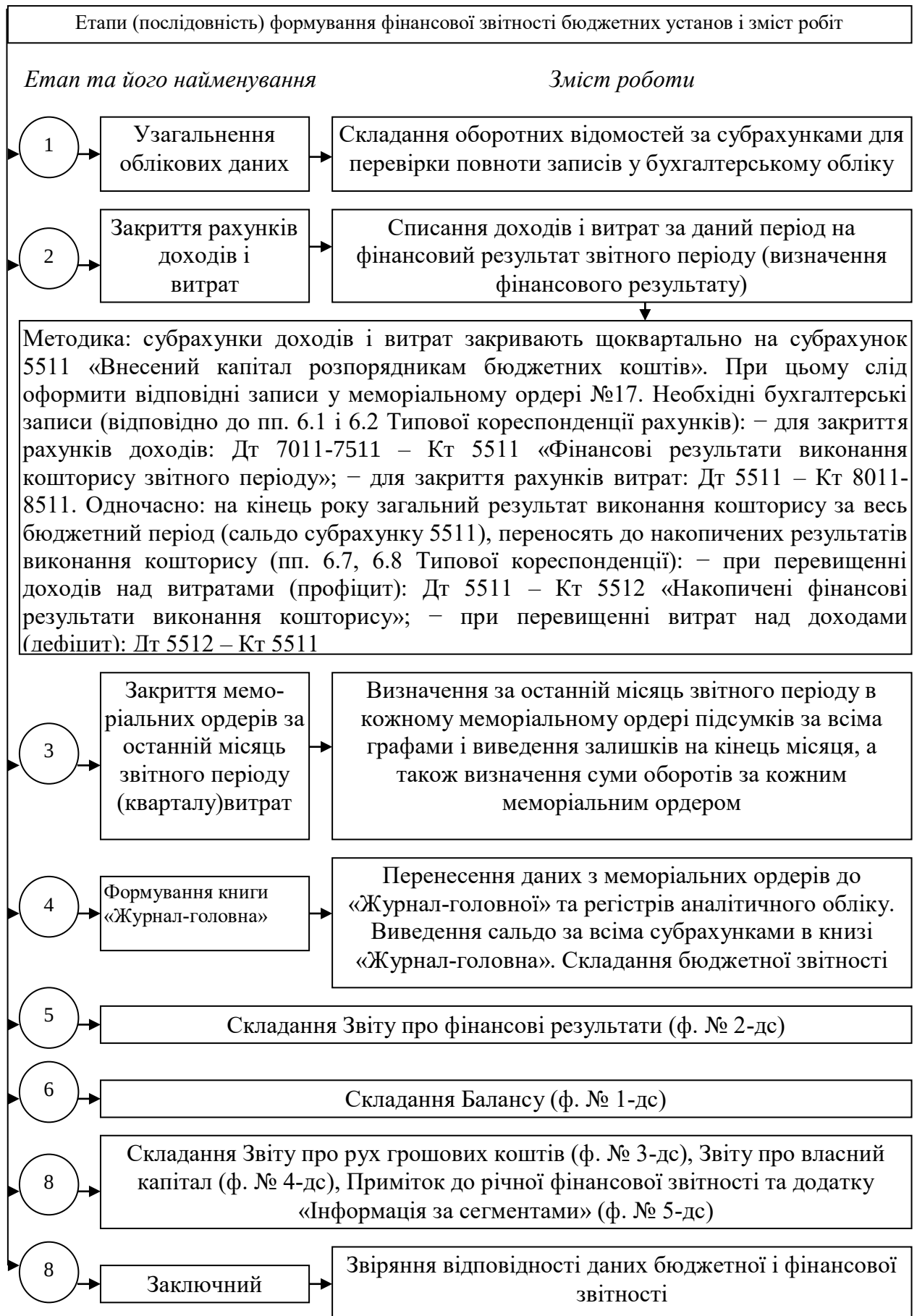

Рис. А4. Етапи та склад робіт в системі формування фінансової звітності бюджетної установи [21, с. 211]

Структура Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [44]

Клас рахунків		Призначення
№	Назва	
Розділ I “Балансові рахунки”		
1	Нефінансові активи	Призначені для узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, запасів, біологічних активів, капітальних інвестицій, зносу (амортизації) необоротних активів тощо
2	Фінансові активи	Призначені для узагальнення інформації про наявність і рух фінансових активів, зокрема коштів у касі, на рахунках в установах банків або в органах Державної казначейської служби України, у розрахунках з дебіторами, фінансові інвестиції, векселі одержані та інші фінансові активи
3	Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів	Призначені для узагальнення інформації органами Казначейства про всі надходження до державного та місцевих бюджетів, у тому числі коштів бюджету, які підлягають розподілу, а також коштів, що виділені відповідно до бюджетних призначень розпорядникам та одержувачам бюджетних коштів, тощо
4	Розрахунки	Призначені для узагальнення інформації про розрахунки за фінансовими інвестиціями та фінансовими активами, за операціями з відображення зобов’язань за фінансовими операціями державного бюджету (місцевих бюджетів), розрахунки за коштами, які підлягають розподілу тощо
5	Капітал та фінансовий результат	Призначені для узагальнення інформації про стан і рух коштів внесеного капіталу, капіталу у підприємствах, капіталу у дооцінках, резервного капіталу, цільового фінансування, а також фінансового результату
6	Зобов’язання	Призначені для обліку даних та узагальнення інформації про довгострокові та поточні зобов’язання суб’єкта державного сектору
7	Доходи	Призначені для відображення інформації про доходи за обмінними та необмінними операціями
8	Витрати	Призначені для відображення інформації про витрати за обмінними та необмінними операціями
Розділ II “Позабалансові рахунки”		
9	Позабалансові та управлінські рахунки бюджетів та державних цільових фондів	На рахунках цього класу органи Казначейства ведуть облік та узагальнення інформації про пропозиції та відкриті асигнування, ліміти органів Казначейства для здійснення платежів за витратами, показники розпису державного та місцевих бюджетів, бюджетні зобов’язання розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, а також нараховані доходи, резерви, витрати, зобов’язання і вимоги за кредитуванням, всіма видами гарантій та цінних паперів тощо
0	Позабалансові рахунки розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів	На позабалансових рахунках цього класу обліковуються матеріальні цінності, інші активи та зобов’язання, що належать розпорядникам бюджетних коштів (державним цільовим фондам) або перебувають у їх тимчасовому розпорядженні. Бухгалтерський облік ведеться за простою системою, за якою записи проводяться тільки на одному позабалансовому рахунку із зазначенням змісту і кількісно-вартісних показників операції

Таблиця А4

Взаємозв'язок статей Балансу (форми № 1-дс) та рахунків (субрахунків) бухгалтерського обліку бюджетної установи

Стаття	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
1	2	3	4
Актив			
Розділ І. Нефінансові активи			
Основні засоби	1000	Відображається вартість об'єктів, які віднесені до складу основних засобів та інших необоротних матеріальних активів згідно з НП(С)БО 121. У цій статті наводяться окремо первісна (переоцінена) вартість, сума зносу основних засобів та їх залишкова вартість. До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною (переоціненою) вартістю основних засобів і сумою їх зносу на дату баланс	р. 1001 – р. 1002
первісна вартість	1001		рах. 10 (крім субрах. 1010) + рах. 11
знос	1002		субрах. 1411 + субрах. 1412
Інвестиційна нерухомість	1010	Відображається вартість об'єктів, які віднесені до складу інвестиційної нерухомості згідно НП(С)БОДС 129. У цій статті наводяться окремо первісна вартість, сума зносу інвестиційної нерухомості та її залишкова вартість. До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю інвестиційної нерухомості та сумою її зносу	р. 1011 – р. 1012
первісна вартість	1011		субрах. 1010
знос	1012		субрах. 1414
Нематеріальні активи	1020	Відображається вартість об'єктів, які віднесені до складу нематеріальних активів згідно з НП(С)БО 122. У цій статті наводяться окремо первісна та залишкова вартість нематеріальних активів, а також нарахована у встановленому порядку сума накопиченої амортизації. До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою накопиченої амортизації	р. 1021 – р. 1022
первісна вартість	1021		рах. 12
накопичена амортизація	1022		субрах. 1413
Незавершені капітальні інвестиції	1030	Відображається вартість незавершених на дату балансу капітальних інвестицій в необоротні активи на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість необоротних активів), виготовлення, створення, вирощування, придбання об'єктів основних засобів, нематеріальних активів, довгострокових біологічних активів	рах. 13
Довгострокові біологічні активи	1040	Відображається вартість об'єктів, які віднесені до складу довгострокових біологічних активів рослинництва та тваринництва НП(С)БО 136. У цій статті наводяться окремо первісна та залишкова вартість довгострокових біологічних активів, а також нарахована сума накопиченої амортизації довгострокових біологічних активів. До підсумку балансу включається залишкова вартість, яка визначається як різниця між первісною вартістю довгострокових біологічних активів і сумою накопиченої амортизації	р. 1041 – р. 1042
первісна вартість	1041		субрах. 1711 + субрах. 1712
накопичена амортизація	1042		субрах. 1415
Запаси	1050	Відображається загальна вартість активів, які визнаються запасами згідно з НП(С)БО 123	рах. 15 + рах. 18
Виробництво	1060	Відображається вартість витрат, пов'язаних з організацією та наданням послуг, виконанням робіт, виготовленням продукції (науково-дослідні роботи, виготовлення експериментальних приладів, інше виробництво)	рах. 16
Поточні біологічні активи	1090	Відображається вартість активів, які віднесені до складу поточних біологічних активів рослинництва та тваринництва відповідно до НП(С)БО 136	субрах. 1713 + субрах. 1714
Усього за розділом І	1095	р. 1000+1010+1020+1030+1040+1050+1060+1090	

Продовження табл. А4

1	2	3	4
Розділ 2. Фінансові активи			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1050	Відображається дебіторська заборгованість, яка не виникає в процесі звичайної діяльності та буде погашена після завершення звітного року (довгострокова дебіторська заборгованість за операціями з оренди, довгострокові кредити, надані розпорядниками бюджетних коштів, інша довгострокова дебіторська заборгованість тощо). У цій статті органи Казначейства відображають дебіторську заборгованість за довгостроковими кредитами, наданими з державного чи місцевого бюджету відповідно до законодавства	рах. 20
Довгострокові фінансові інвестиції, у т.ч.:	1110	Відображаються довгострокові фінансові інвестиції (вкладення) у цінні папери та до статутних капіталів підприємств, довгострокові векселі одержані. Органи Казначейства у цій статті відображають акції та довгострокові цінні папери, придбані за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів. Окремо органами Казначейства наводиться інформація про	р. 1111 + р. 1112
цінні папери, крім акцій	1111	Довгострокові цінні папери в активі державного або місцевих бюджетів, крім акцій, а також інші довгострокові фінансові активи бюджетів	субрах. 2512 + субрах. 2514
акції та інші форми участі в капіталі	1112	Придбані акції за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів та інші форми участі в капіталі	субрах. 2511 + субрах. 2513 + субрах. 2515
Поточна дебіторська заборгованість			
за розрахунками з бюджетом	1120	Відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом за податками, зборами тощо	субрах. 2110
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	Відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями та замовниками за надані послуги, виконані роботи, виготовлену продукцію	субрах. 2111
за наданими кредитами	1130	Відображаються короткострокові кредити, надані суб'єктами державного сектору відповідно до законодавства. У цій статті органи Казначейства відображають поточну дебіторську заборгованість за кредитами, наданими з державного або місцевих бюджетів відповідно до законодавства	субрах. 2112
за виданими авансами	1135	Відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з постачальниками, підрядниками у разі попередньої оплати за товари, роботи, послуги, з працівниками за виданий аванс на господарські потреби або видатки на відрядження	субрах. 2113 + субрах. 2116
за розрахунками із соціального страхування	1140	Відображається дебіторська заборгованість за розрахунками з державними цільовими фондами, зокрема за нарахованими сумами допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю тощо	субрах. 2114
за внутрішніми розрахунками	1145	Відображається дебіторська заборгованість, яка виникла за операціями між розпорядниками бюджетних коштів із внутрішньої передачі. Органи Казначейства відображають дебіторську заборгованість державного бюджету (місцевих бюджетів) за операціями з перерахунку доходів та іншу дебіторську заборгованість, яка виникає при відносинах між бюджетами	рах. 27

Продовження табл. А4

1	2	3	4
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	Відображаються дебіторська заборгованість за розрахунками з відшкодування завданих збитків, зі спільної діяльності, за спеціальними видами платежів, інша поточна дебіторська заборгованість, що відповідає критеріям визнання активу та не відображена у ст. 1120-1145 Балансу. Органи Казначейства у цій статті відоб-ражають дебіторську заборгованість за готівковими операціями, проведеними за рахунок бюджетних коштів	субрах. 2115 + субрах. 2117 + субрах. 2118 + субрах. 6414
Поточні фінансові інвестиції	1155	Відображаються поточні фінансові інвестиції у цінні папери та короткострокові векселі одержані. У цій статті органи Казначейства відображають короткострокові цінні папери, придбані за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету	субрах. 2611 + субрах. 2612
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:			
національній валюті, у тому числі в:	1160	Відображаються готівка, кошти на рахунках в органах Казначейства, в банках та депозити до запитання в національній валюті. Окремо наводяться:	р. 1161 + р. 1162 + р. 1163
касі	1161	Залишок готівки в національній валюті та грошові документи в національній валюті, що знаходяться в касі суб'єкта державного сектору	субрах. 2211 + субрах. 2213
казначействі	1162	Залишок коштів на реєстраційних та інших рахунках в органах Казначейства, грошові кошти в дорозі, кошти, які надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів (державних цільових фондів) і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням	субрах. 2215 + субрах. 2313-2315
установах банку	1163	Залишок грошових коштів на поточних та інших рахунках у банку, грошові кошти в дорозі, кошти, які надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів (державних цільових фондів) і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням	субрах. 2215 + субрах. 2311 + субрах. 2312 + субрах. 2315
іноземній валюті	1165	Відображаються залишок готівки в іноземній валюті та грошові документи в іноземній валюті, що знаходяться в касі суб'єкта державного сектору, грошові кошти в іноземній валюті на рахунках у банку, грошові кошти в дорозі в іноземній валюті, кошти, в іноземній валюті, які надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів (державних цільових фондів) і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням	
Кошти бюджетів та інших клієнтів на:			
єдиному казначейському рахунку	1170	Відображаються органами Казначейства кошти державного чи місцевих бюджетів на єдиному казначейському рахунку	-

Продовження табл. А4

1	2	3	4
Рахунках в установах банків, у тому числі в:	1175	Відображаються органами Казначейства кошти державного чи місцевих бюджетів на рахунках в установах банків. Окремо наводяться:	-
національній валюті	1176	Кошти бюджетів та інших клієнтів на рахунках в установах банків у національній валюті	-
іноземній валюті	1177	Кошти бюджетів та інших клієнтів на рахунках в установах банків в іноземній валюті	-
Інші фінансові активи	1180	Відображаються інші довгострокові та короткострокові фінансові активи розпорядників бюджетних коштів або державних цільових фондів, які не відображені в інших статтях розділу II «Фінансові активи» Балансу. Органи Казначейства у цій статті відображають активи державного бюджету за взаємними розрахунками, місцевих бюджетів із державним бюджетом або місцевими бюджетами інших рівнів та інші фінансові активи державного чи місцевих бюджетів	субрах. 2515 + субрах. 2516
Усього за розділом II	1195	р. 1100+1110+1120+1125+1130+1135+1140 +1145 + 1150 + 1150 + 1160 + 1180	
III. Витрати майбутніх періодів	1200	Відображаються здійснені у звітному періоді витрати розпорядників бюджетних коштів або державних цільових фондів, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах (сплачені авансом орендні платежі, передплата газет, журналів, періодичних та довідкових видань тощо)	рах. 29
БАЛАНС	1300	р. 1095 + р. 1195 + р. 1200	
Пасив			
Розділ I. Власний капітал та фінансовий результат			
Внесений капітал	1400	Відображається капітал розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів, сформований за відповідними рішеннями органів управління	рах. 51
Капітал у дооцінках	1410	Відображається результат дооцінок (уцінок) матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, які здійснюють у випадках, передбачених законодавством, що склався на кінець звітного періоду	рах. 53
Фінансовий результат	1420	Відображається результат виконання кошторису (бюджету) розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами. У цій статті органи Казначейства відображають результат виконання державного або місцевих бюджетів	рах. 55
Капітал у підприємствах	1430	Відображається сума капіталу у формі внесків у підприємства державного, комунального секторів економіки, які належать до сфери управління суб'єкта державного сектору, акцій та цінних паперів	рах. 52
Резерви	1440	Відображається резервний капітал, який формується державними цільовими фондами відповідно до законодавства	-
Цільове фінансування	1450	Відображається сума залишку коштів цільового фінансування, які виділяються з відповідного бюджету на проведення заходів цільового характеру	рах. 54
Усього за розділом I	1495	р. 1400 + 1410 + 1420 + 1430 + 1440 + 1450	
Примітка: р. 1400 = р. 1001 + р. 1011 + р. 1021 + р. 1041			

Продовження табл. А4

1	2	3	4
Розділ II. Зобов'язання			
Довгострокові зобов'язання:			
за цінними паперами	1500	Відображаються зобов'язання за довгостроковими цінними паперами. У цій статті наводиться сума зобов'язань за розрахунками з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами за матеріальні цінності, виконані роботи, отримані послуги та за іншими операціями, заборгованість за якими забезпечена виданими векселями та не є поточним зобов'язанням. Органи Казначейства у цій статті відображають зобов'язання за довгостроковими цінними паперами державного або місцевих бюджетів	субрах. 6014
за кредитами	1510	Відображається довгострокова заборгованість розпорядників бюджетних коштів або державних цільових фондів банкам за одержані відповідно до законодавства кредити, строк сплати яких настане у наступні періоди, відстрочені довгострокові кредити, одержані в установах банків, інші довгострокові позики, одержані відповідно до законодавства. Органи Казначейства у цій статті відображають довгострокові зовнішні і внутрішні кредити, залучені до державного або місцевих бюджетів	субрах. 6011 + субрах. 6012 + субрах. 6013
інші довгострокові зобов'язання	1520	Відображаються довгострокова заборгованість за операціями оренди щодо необоротних активів, отриманих на умовах довгострокової оренди відповідно до законодавства, випущені облігації та інші позикові кошти (крім тих, що відображаються у статтях 1500 та 1510 Балансу), на які нараховуються відсотки, тощо. Органи Казначейства у цій статті відображають інші довгострокові внутрішні (зовнішні) зобов'язання державного або місцевих бюджетів	субрах. 6015 + субрах. 6016
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	Відображається поточна заборгованість за довгостроковими кредитами банків та іншими довгостроковими позиками, за довгостроковими цінними паперами, зокрема довгостроковими векселями, та іншими довгостроковими зобов'язаннями, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Органи Казначейства у цій статті відображають поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями державного або місцевих бюджетів, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу	субрах. 6011 + субрах. 6012 + субрах. 6013
Поточні зобов'язання:			
за платежами до бюджету	1540	Відображаються зобов'язання за податками, зборами, платежами, які нараховуються та сплачуються до бюджету відповідно до законодавства	субрах. 6311 + субрах. 6312
за розрахунками за товари, роботи	1545	Відображаються зобов'язання за розрахунками з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги	субрах. 6211
за кредитами	1550	Відображаються короткострокові кредити, одержані в банках відповідно до законодавства, короткострокові кредити, одержані в банках, які були відстрочені, короткострокові позики, які були одержані з бюджету, банків чи інших юридичних осіб, інша поточна заборгованість за кредитами та позиками у національній та іноземній валютах. Органи Казначейства у цій статті відображають короткострокові внутрішні (зовнішні) кредити, залучені до державного або місцевих бюджетів, та інші поточні внутрішні (зовнішні) зобов'язання за позиками державного або місцевих бюджетів	субрах. 6114 + субрах. 6115 + субрах. 6016 + субрах. 6017

Продовження табл. А4

1	2	3	4
за одержаними авансами	1555	Відображаються одержані аванси під поставку матеріальних цінностей або під виконання робіт, а також суми попередньої оплати покупцями і замовниками рахунків постачальника за продукцію і виконані роботи, зобов'язання за розрахунками із замовниками за виконані роботи або надані послуги, реалізовані готові вироби, за виконані науково-дослідні роботи	субрах. 6212 + субрах. 6213 + субрах. 6214
за розрахунками з оплати праці	1560	Відображаються зобов'язання за розрахунками з працівниками, що перебувають і не перебувають у штаті суб'єкта державного сектору, за всіма видами заробітної плати, преміями, допомогою у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю	рах. 65
за розрахунками із соціального страхування	1565	Відображаються зобов'язання за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за видами страхування, передбаченими законодавством, зі сплати штрафних санкцій за виявлені перевітками порушення порядку використання страхових коштів тощо	субрах. 6313 + субрах. 6416
за внутрішніми розрахунками	1570	Відображаються зобов'язання за розрахунками за операціями з внутрішньодомчої передачею виробничих запасів та інших нефінансових активів. Органи Казначейства у цій статті відображають зобов'язання за взаємними розрахунками, що виникають в процесі виконання державного бюджету, місцевих бюджетів із державним бюджетом, за взаємними розрахунками одного місцевого бюджету перед іншим, та зобов'язання, що виникають у процесі їх виконання, а також зобов'язання місцевих бюджетів за позиками, отриманими з єдиного казначейського рахунку	рах. 66
Інші поточні зобов'язання, з них:	1575	Відображаються поточні зобов'язання за цінними паперами, розрахунками з депонентами, за депозитними сумами, розрахунками за страхуванням, за спеціальними видами платежів, операціями зі спільної діяльності та іншими кредиторами. Органи Казначейства у цій статті відображають інформацію про кошти, розміщені на депозитних рахунках, та коротко- і середньострокові зобов'язання за цінними паперами державного або місцевих бюджетів	рах. 64 (крім субрах. 6416)
За цінними паперами	1576	Окремо наводяться коротко- і середньострокові зобов'язання за цінними паперами державного або місцевих бюджетів	субрах. 6411
Усього за розділом II	1595	р. 1500 + 1510 + 1520 + 1530 + 1540 + 1545 + 1550 + 1555 + 1560 + 1565 + 1570 + 1575	
III. Забезпечення	1600	Відображаються кошти, які за рішенням суб'єкта державного сектору резервуються для забезпечення майбутніх витрат і платежів	рах. 67
IV. Доходи майбутніх періодів	1700	Відображаються доходи у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах (доходи у вигляді одержаних авансових платежів за здані в оренду основні засоби та інші необоротні активи (авансові орендні платежі), передплата газет, журналів, періодичних та довідкових видань, абонентна плата за користування засобами зв'язку тощо)	рах. 69
Баланс	1800	р. 1495 + 1595 + 1420 + 1430 + 1440 + 1450	

Таблиця А5

**Взаємозв'язок статей I розділу Звіту про фінансові результати (форми № 2-дс) та рахунків (субрахунків)
бухгалтерського обліку бюджетної установи**

Стаття	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
1	2	3	4
ДОХОДИ			
Доходи від обмінних операцій			
Бюджетні асигнування	2010	Відображаються доходи, отримані за рахунок бюджетних асигнувань на виконання суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством, утримання апарату (крім асигнувань капітального характеру, які обліковуються у складі цільового фінансування)	рах. 70
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020	Відображаються доходи від реалізації продукції (робіт, послуг), що надаються (виконуються) згідно із законодавством	рах. 71
Доходи від продажу активів	2030	Відображаються доходи від реалізації в установленому порядку майна (крім операцій із реалізації нерухомого майна розпорядниками бюджетних коштів)	рах. 72
Фінансові доходи	2040	Відображаються доходи від відсотків, роялті, дивідендів, операцій із кредитування і надання гарантій та кошти, які отримують розпорядники бюджетних коштів від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо розпоряднику бюджетних коштів законом надано відповідне право	рах. 73
Інші доходи від обмінних операцій	2050	Відображаються інші доходи за обмінними операціями, які не відображені у статтях 2010-2040 Звіту про фінансові результати	рах. 74
Усього доходів від обмінних операцій	2080	р. 2010 + 2020 + 2030 + 2040 +2050	
Доходи від необмінних операцій			
Податкові надходження	2090		-
Неподаткові надходження	2100		-
Трансферти	2110	Відображаються доходи від отримання суб'єктом державного сектору трансфертів	субрах. 7512
Надходження до державних цільових фондів	2120	Відображаються надходження до державних цільових фондів від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інші надходження	-
Інші доходи від необмінних операцій	2130	Відображаються інші доходи від необмінних операцій, які не наведені у статтях 2090-2120 Звіту про фінансові результати, зокрема доходи розпорядників бюджетних коштів від безоплатно отриманих активів, робіт (послуг)	субрах. 7511

Продовження табл. А5

1	2	3	4
Усього доходів від необмінних операцій	2170	р. 2110 + 2130	
Усього доходів	2200	р. 2080 + 2170	
ВИТРАТИ			
Витрати за обмінними операціями			
Витрати на виконання бюджетних програм	2210	Відображаються витрати, пов'язані із виконанням суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством	рах. 80
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220	Відображаються витрати, пов'язані з організацією та наданням послуг, виготовленням продукції, виконанням робіт	рах. 81
Витрати з продажу активів	2230	Відображаються собівартість проданої продукції (робіт, послуг) та витрати, пов'язані з реалізацією майна	рах. 82
Фінансові витрати	2240	Відображаються витрати на сплату відсотків за користування кредитами та інші витрати, пов'язані із запозиченням згідно із законодавством	рах. 83
Інші витрати за обмінними операціями	2250	Відображаються витрати, які не відображені у статтях 2210-2240 Звіту про фінансові результати, зокрема втрати за активами й зобов'язаннями суб'єкта державного сектору від зміни курсу гривні до іноземної валюти, втрати від зменшення корисності активів, суми знецінення (уцінки) необоротних активів і фінансових інвестицій тощо	рах. 84
Усього витрат за обмінними операціями	2290		
Витрати за необмінними операціями			
Трансферти	2300	Відображаються витрати за наданими трансфертами	рах. 85
Інші витрати за необмінними операціями	2310	Відображаються інші витрати за необмінними операціями розпорядників бюджетних коштів і державних цільових фондів	рах. 86
Усього витрат за необмінними операціями	2340	р. 2300 + р. 2310	
Усього витрат	2380	р. 2290 + р. 2340	
Профіцит/дефіцит за звітний період	2390	р. 2200 – р. 2380	
Примітка: Профіцит р. 2390 > 0 (Сальдо по Кт рах. 5511)		Дефіцит р. 2390 < 0 (Сальдо по Дт рах. 5511)	

Таблиця А6

Взаємозв'язок статей IV розділу Звіту про фінансові результати (форми № 2-дс) «Елементи витрат за обмінними операціями» та рахунків (субрахунків) бухгалтерського обліку бюджетної установи

Стаття	Код	Зміст/Порядок розрахунку	Джерело інформації
Витрати на оплату праці	2820	Відображаються витрати на оплату праці, що здійснюються в процесі основної діяльності суб'єкта державного сектору та на виконання бюджетних програм (заробітна плата, грошове забезпечення військовослужбовців тощо)	субрах. 8011 + субрах. 8111
Відрахування на соціальні заходи	2830	Відображаються суми, витрачені та відраховані на соціальні заходи, що нараховуються в процесі основної діяльності суб'єкта державного сектору та на виконання програм (оплата праці працівників)	субрах. 8012 + субрах. 8112
Матеріальні витрати	2840	Відображаються матеріальні витрати, які здійснюються суб'єктом державного сектору в процесі основної діяльності та на виконання програм, зокрема витрати на придбання предметів, матеріалів, обладнання, інвентарю (крім капітальних витрат), медикаментів та перев'язувальних матеріалів, продуктів харчування тощо	субрах. 8013 + субрах. 8113
Амортизація	2850	Відображається нарахована амортизація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, інвестиційної нерухомості, довгострокових біологічних активів та нематеріальних активів, що використовуються в процесі основної діяльності суб'єкта державного сектору та на виконання програм, не пов'язаних із основною діяльністю	субрах. 8014 + субрах. 8114
Інші витрати	2860	Відображаються інші витрати, які не відображені у статтях 2820-2850 Звіту про фінансові результати	субрах. 8115 + рах. 82 + рах. 83 + рах. 84
Усього	2890	$p. 2820 + 2830 + 2840 + 2850 + 2860 = p. 2290$	

Таблиця А7

Характеристика видів діяльності суб'єктів державного сектору

Вид діяльності	Характеристика	Відображення у фінансовій звітності в розрізі видів діяльності
Звичайна діяльність		-
Операційна діяльність	Основна діяльність, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю	Звіт про рух грошових коштів, форма №3-дс, Розділ 1
Інвестиційна діяльність	Придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів	Звіт про рух грошових коштів, форма №3-дс, Розділ 2
Фінансова діяльність	Діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного капіталу та зобов'язань	Звіт про рух грошових коштів, форма №3-дс, Розділ 3

Таблиця А8

**Склад та відображення активів у фінансовій звітності суб'єктів
державного сектору**

Група активів	Складові	Відображення у фінансовій звітності	Відображення на рахунках бухгалтерського обліку
Нефінансові активи	Основні засоби, нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, інвестиційна нерухомість, довгострокові біологічні активи, запаси, виробництво, поточні біологічні активи	Баланс, форма № 1-дс, I розділ активу «Нефінансові активи»	Рахунки класу 1 «Нефінансові активи»
Фінансові активи	Довгострокова дебіторська заборгованість, довгострокові фінансові інвестиції, поточна дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів, інші фінансові активи	Баланс, форма № 1-дс, II розділ активу «Фінансові активи»	Рахунки класу 2 «Фінансові активи» (крім рахунку 29 «Витрати майбутніх періодів»)
Витрати майбутніх періодів	Витрати майбутніх періодів	Баланс, форма № 1-дс, III розділ активу «Витрати майбутніх періодів»	Рахунок 29 «Витрати майбутніх періодів»

Таблиця А9

**Склад та відображення пасивів у фінансовій звітності суб'єктів
державного сектору**

Група активів	Складові	Відображення у фінансовій звітності	Відображення на рахунках бухгалтерського обліку
Власний капітал	Внесений капітал, капітал у дооцінках, фінансовий результат, капітал у підприємствах, резерви, цільове фінансування	Баланс, форма № 1-дс, I розділ пасиву «Власний капітал та фінансовий результат»	Рахунки класу 5 «Капітал та фінансовий результат»
Зобов'язання	Довгострокові зобов'язання, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, поточні зобов'язання	Баланс, форма № 1-дс, II розділ пасиву «Зобов'язання»	Рахунки класу 6 «Зобов'язання» (крім рахунків 67 «Забезпечення майбутніх витрат та платежів») та 69 «Доходи майбутніх періодів»
Забезпечення	Забезпечення	Баланс, форма № 1-дс, III розділ пасиву «Забезпечення»	Рахунків 67 «Забезпечення майбутніх витрат та платежів»
Доходи майбутніх періодів	Доходи майбутніх періодів	Баланс, форма № 1-дс, IV розділ пасиву «Доходи майбутніх періодів»	Рахунок 69 «Доходи майбутніх періодів»

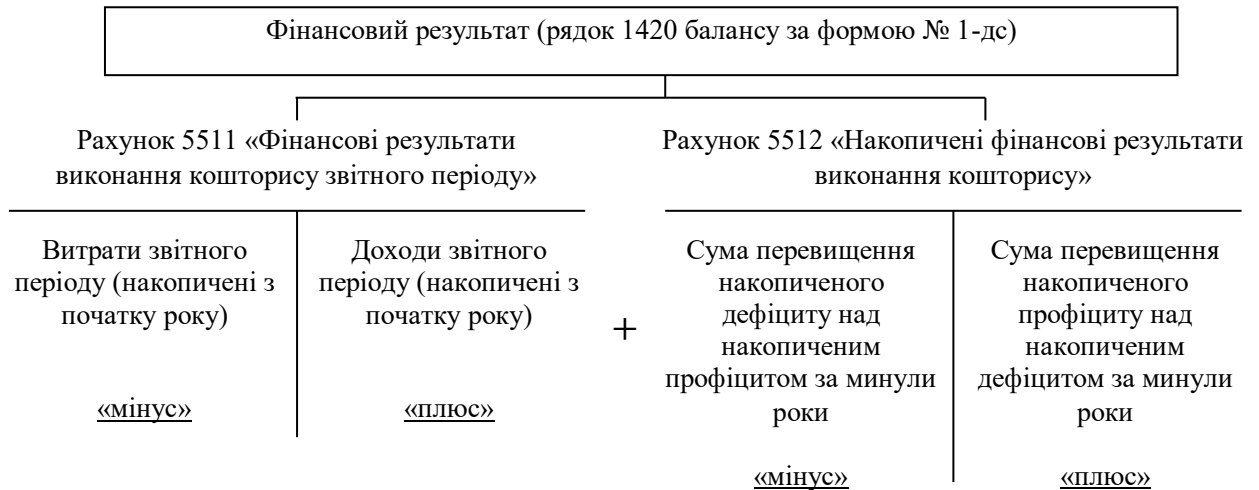

Рис. А5. Відображення фінансового результату розпорядника бюджетних коштів у балансі за формою № 1-дс

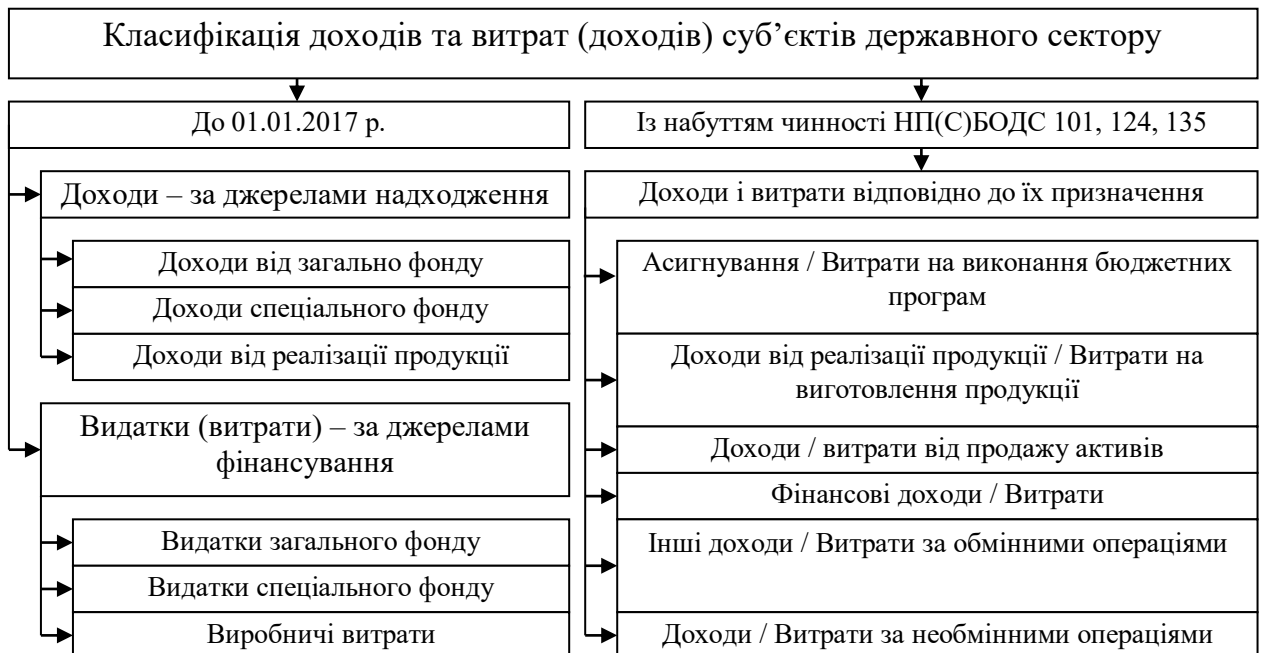

Рис. А6. Класифікація доходів і витрат (видатків) суб'єктів державного сектору

**Відповідність рахунків обліку доходів і витрат у Плані рахунків
суб'єктів державного сектору**

Вид операцій	Вид доходів або витрат відповідно до їх призначення	Рахунки обліку доходів	Рахунки обліку витрат
Обмінні операції	Асигнування / Витрати на виконання державних програм	70 «Доходи за бюджетними асигнуваннями»	80 «Витрати на виконання державних програм»
	Доходи від реалізації продукції / Витрати на виготовлення продукції	71 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)»	81 «Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)»
	Доходи / Витрати від продажу активів	72 «Доходи від продажу активів»	82 «Витрати з продажу активів»
	Фінансові доходи / Фінансові витрати	73 «Фінансові доходи»	83 «Фінансові витрати»
	Інші доходи / Інші витрати за обмінними операціями	74 «Інші доходи за обмінними операціями»	84 «Інші витрати за обмінними операціями»
Необмінні операції	Доходи / Витрати за необмінними операціями	75 «Доходи за необмінними операціями»	85 «Витрати за необмінними операціями»

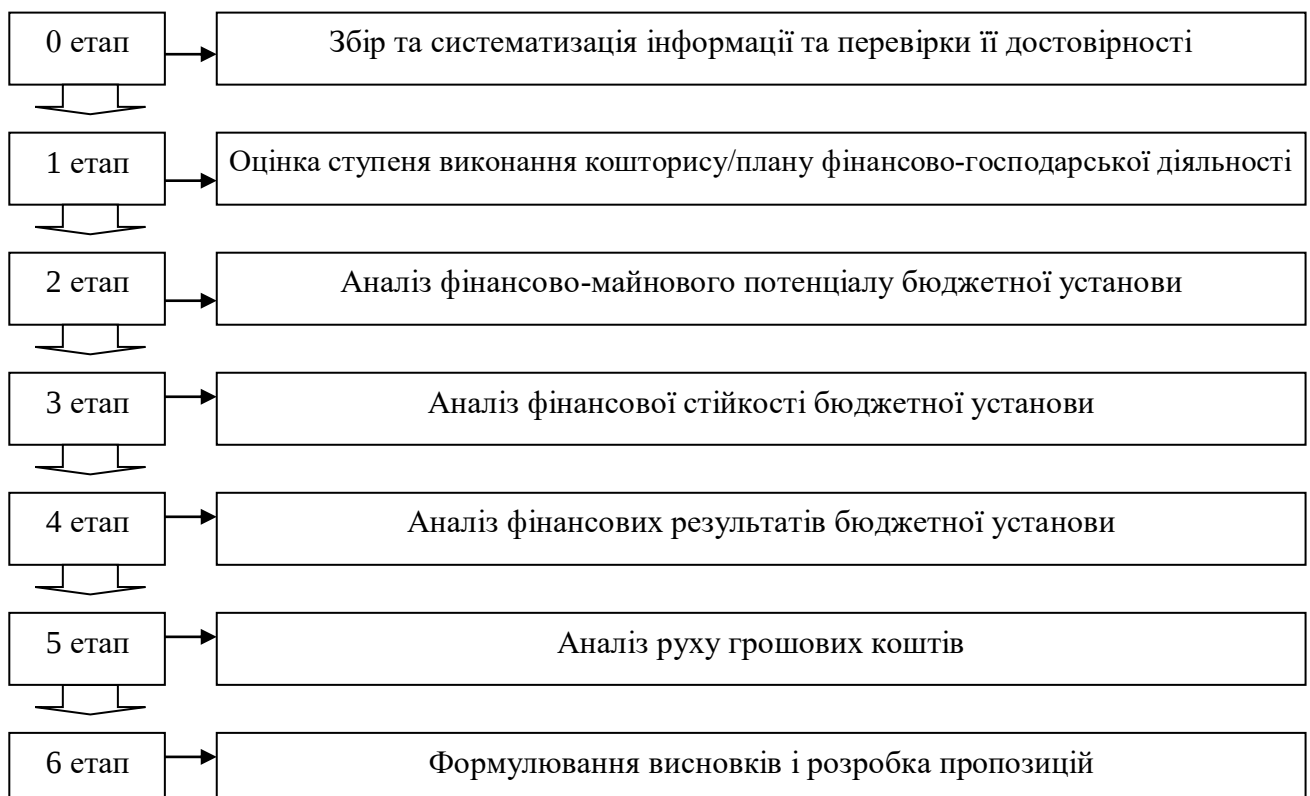

Рис. Б1. Основні етапи аналізу фінансової звітності бюджетної установи

Показники, які характеризують фінансову стійкість бюджетної установи

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Характеристика
Тренд (динаміка) загальної суми доходів установи	Відношення доходів звітного періоду до аналогічної величини доходів минулого періоду	- затребуваність бюджетних послуг, що надаються установою; - фінансова конкурентоспроможність
Наявність / відсутність простроченої дебіторської / кредиторської заборгованості	Так / ні	Якість фінансової дисципліни
Коефіцієнт фінансової незалежності	Відношення доходів від підприємницької та іншої діяльності, що приносить дохід, до загальної суми доходів	Характеризує залежність від фінансової політики органу-засновника
Залежність установи від розрахунків з контрагентами	Відношення кредиторської заборгованості до валюти балансу	Характеризує своєчасність розрахунку з контрагентами
Динаміка залишків грошових коштів на кінець року на рахунках установи в казначействі	Відношення залишків грошових коштів на рахунках установи в казначействі до загальної величини грошових коштів й їх еквівалентів на початок і на кінець року	Сигналізує про завищення потреби при плануванні або їх недостатньо ефективному використанні
Коефіцієнт маневреності активів	Відношення запасів до основних засобів за залишковою вартістю	Є індикатором забезпеченості послуг бюджетної установи ресурсами

Таблиця В1

Склад та динаміка фінансових результатів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

тис. грн.

№ з/п	Показники	Роки			Абсолютний приріст			Темп приросту, %		
		2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022
Доходи										
1.	Доходи від обмінних операцій	6077140	6299068	7217978	221928	918910	1140838	3,7	14,6	18,8
1.1	Бюджетні асигнування	6077140	6299068	7217978	221928	918910	1140838	3,7	14,6	18,8
2.	Доходи від необмінних операцій	893458	855766	867016	-37692	11250	-26442	-4,2	1,3	-3,0
2.1.	Інші доходи від необмінних операцій	893458	855766	867016	-37692	11250	-26442	-4,2	1,3	-3,0
3.	Усього доходів	6970598	7154834	8084994	184236	930160	1114396	2,6	13,0	16,0
Витрати										
1.	Витрати за обмінними операціями	7082053	7386094	8014546	304041	628452	932493	4,3	8,5	13,2
1.1	Витрати на виконання бюджетних програм	7082053	7386094	8014546	304041	628452	932493	4,3	8,5	13,2
2.	Витрати за необмінними операціями	19220	95	-	-19125	-95	-19220	-99,5	-100,0	-100,0
2.1	Інші витрати за необмінними операціями	19220	95	-	-19125	-95	-19220	-99,5	-100,0	-100,0
3.	Усього витрат	7101273	7386189	8014546	284916	628357	913273	4,0	8,5	12,9
4.	Профіцит / дефіцит за звітний період	-130675	-231355	70448	304041	628452	932493	4,3	8,5	13,2

Таблиця В2

Склад та динаміка руху грошових коштів по ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

грн.

№ з/п	Показники	Роки			Абсолютний приріст			Темп приросту, %		
		2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022	2023/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022
1. Рух коштів в результаті операційної діяльності										
1.1	Надходження від обмінних операцій	6077140	6299068	7217978	221928	918910	1140838	3,7	14,6	18,8
1.1.1	Бюджетні асигнування	6077140	6299068	7217978	221928	918910	1140838	3,7	14,6	18,8
1.2	Надходження від необмінних операцій	1219097	1196913	1016438	-22184	-180475	-202659	-1,8	-15,1	-16,6
1.2.1	Інші надходження від необмінних операцій	1219097	1196913	1016438	-22184	-180475	-202659	-1,8	-15,1	-16,6
1.3.	Інші надходження	124030	88718	153857	-35312	65139	29827	-28,5	73,4	24,0
1.4	Всього надходжень від операційної діяльності	7420267	7584699	8388273	164432	803574	968006	2,2	10,6	13,0
1.5	Витрати за обмінними операціями	6840389	6901099	7861336	60710	960237	1020947	0,9	13,9	14,9
1.5.1	Витрати на виконання бюджетних програм	6840389	6901099	7861336	60710	960237	1020947	0,9	13,9	14,9
1.6	Витрати за необмінними операціями	19220	95	-	-19125	-95	-19220	-99,5	-100,0	-100,0
1.6.1	Інші витрати за необмінними операціями	19220	95	-	-19125	-95	-19220	-99,5	-100,0	-100,0
1.7	Інші витрати	124030	88718	153857	-35312	65139	29827	-28,5	73,4	24,0
1.8	Всього витрат від операційної діяльності	6983639	6989912	8015193	6273	1025281	1031554	0,1	14,7	14,8
1.9	Чистий рух коштів від операційної діяльності	436628	594787	373080	158159	-221707	-63548	36,2	-37,3	-14,6
2. Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності										
2.1	Надходження цільового фінансування	9980	201346	-	191366	-201346	-9980	1917,5	-100,0	-100,0
2.2	Всього надходжень	9980	201346	-	191366	-201346	-9980	1917,5	-100,0	-100,0
2.3	Витрати на придбання	443908	801833	322423	357925	-479410	-121485	80,6	-59,8	-27,4
2.3.1	Основних засобів	443908	801833	322423	357925	-479410	-121485	80,6	-59,8	-27,4
2.4	Всього витрат від інвестиційної діяльності	443908	801833	322423	357925	-479410	-121485	80,6	-59,8	-27,4
2.5	Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-433928	-600487	-322423	-166559	278064	111505	38,4	-46,3	-25,7
3.	Чистий рух коштів за звітний період	2700	-5700	50657	-8400	56357	47957	-311,1	-988,7	1776,2
4.	Залишок коштів на початок року	3080	5780	80	2700	-5700	-3000	87,7	-98,6	-97,4
5.	Залишок коштів на кінець року	5780	80	50737	-5700	50657	44957	-98,6	63321,3	777,8
6.	Надходження в натуральній формі	1212907	1088080	964213	-124827	-123867	-248694	-10,3	-11,4	-20,5
7.	Витрати в натуральній формі	1212907	1088080	964213	-124827	-123867	-248694	-10,3	-11,4	-20,5

Таблиця В3

Склад, структура та динаміка активів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

№ з/п	Показники	На кінець року								Приріст											
		2021		2022		2023		2024		Абсолютний, грн.				Відносний (темперіоросту), %				Питоми ваги, %			
		Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022
1.	Нефінансові активи	4432231	98,83	4623789	99,29	4937395	99,38	5137154	99,02	191558	313606	199759	704923	4,3	6,8	4,0	15,9	0,46	0,09	-0,36	0,19
1.1.	Основні засоби (залишкова вартість)	1831573	40,84	2144067	46,04	2369126	47,69	4153181	80,06	312494	225059	1784055	2321608	17,1	10,5	75,3	126,8	5,20	1,65	32,37	39,21
1.1.1.	Основні засоби (первісна вартість)	4252818	-	5040161	-	5763369	-	7870043	-	787343	723208	2106674	3617225	18,5	14,3	36,6	85,1	-	-	-	-
1.1.2.	Знос основних засобів	2421245	-	2896094	-	3394243	-	3716862	-	474849	498149	322619	1295617	19,6	17,2	9,5	53,5	-	-	-	-
1.2	Незавершені капітальні інвестиції	2281252	50,87	1888529	40,55	1887430	37,99	11672	0,22	-392723	-1099	-1875758	-2269580	-17,2	-0,1	-99,4	-99,5	-10,31	-2,56	-37,77	-50,64
1.3	Запаси	319406	7,12	591193	12,70	680839	13,70	972301	18,74	271787	89646	291462	652895	85,1	15,2	42,8	204,4	5,57	1,01	5,04	11,62
2.	Фінансові активи	52390	1,17	33094	0,71	30625	0,62	50737	0,98	-19296	-2469	20112	-1653	-36,8	-7,5	65,7	-3,2	-0,46	-0,09	0,36	-0,19
2.1.	Поточна дебіторська заборгованість	49310	1,10	27314	0,59	30545	0,61	-	-	-21996	3231	-30545	-49310	-44,6	11,8	-100,0	-100,0	-0,51	0,03	-0,61	-1,10
2.1.1	за виданими авансами	24831	0,55	27314	0,59	30545	0,61	-	-	2483	3231	-30545	-24831	10,0	11,8	-100,0	-100,0	0,03	0,03	-0,61	-0,55
2.1.2	за розрахунками із соціального страхування	24479	0,55	-	-	-	-	-	-	-24479	-	-	-24479	-100,0	-	-	-100,0	-0,55	-	-	-0,55
2.2.	Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:	3080	0,07	5780	0,12	80	0,00	50737	0,98	2700	-5700	50657	47657	87,7	-98,6	63321,3	1547,3	0,06	-0,12	0,98	0,91
2.2.1	В національній валюті	3080	0,07	5780	0,12	80	0,00	50737	0,98	2700	-5700	50657	47657	87,7	-98,6	63321,3	1547,3	0,06	-0,12	0,98	0,91
2.2.1.1	В казначействі	3080	0,07	5780	0,12	80	0,00	50737	0,98	2700	-5700	50657	47657	87,7	-98,6	63321,3	1547,3	0,06	-0,12	0,98	0,91
3.	Активи	4484621	100,00	4656883	100,00	4968020	100,00	5187891	100,00	172262	311137	219871	703270	3,8	6,7	4,4	15,7	X	X	X	X

Таблиця В4

Склад, структура та динаміка пасивів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

№ з/п	Показники	На кінець року								Приріст											
		2021		2022		2023		2024		Абсолютний, грн.				Відносний (темп приросту), %				Питомої ваги, %			
		Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022
1.	Власний капітал та фінансовий результат	4460142	99,45	4656883	100,00	4968020	100,00	5187891	100,00	196741	311137	219871	727749	4,4	6,7	4,4	16,3	0,55	-	-	0,55
1.1	Внесений капітал	1913782	42,67	2634200	56,57	3136830	63,14	5119155	98,68	720418	502630	1982325	3205373	37,6	19,1	63,2	167,5	13,89	6,57	35,53	56,00
1.2	Капітал дооцінках у	2339036	52,16	2339036	50,23	2339036	47,08	2339036	45,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,93	-3,15	-2,00	-7,07
1.3	Фінансовий результат	-2073928	-	-2204882	-	-2395276	-	-2281972	-	-130954	-190394	113304	-208044	6,3	8,6	-4,7	10,0	-1,10	-	-	-
1.4	Цільове фінансування	2281252	50,87	1888529	40,55	1887430	37,99	11672	0,22	-392723	-1099	-1875758	-2269580	-17,2	-0,1	-99,4	-99,5	-10,31	-2,56	-37,77	-50,64
2.	Поточні зобов'язання	24479	0,55	-	-	-	-	-	-	-24479	-	-	-24479	-100,0	-	-	-100,0	-0,55	-	-	-0,55
2.1	За платежами до бюджету	4773	0,11	-	-	-	-	-	-	-4773	-	-	-4773	-100,0	-	-	-100,0	-0,11	-	-	-0,11
2.2	За розрахунками з оплати праці	19706	0,44	-	-	-	-	-	-	-19706	-	-	-19706	-100,0	-	-	-100,0	-0,44	-	-	-0,44
3.	Пасиви	4484621	100,00	4656883	100,00	4968020	100,00	5187891	100,00	172262	311137	219871	703270	3,8	6,7	4,4	15,7	X	X	X	X

Таблиця В5

Склад, структура та динаміка основних засобів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр. (залишкова вартість)

№ з/п	Показники	На кінець року								Приріст											
		2021		2022		2023		2024		Абсолютний, грн.				Відносний (темپ приросту), %				Питоми ваги, %			
		Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022
1ю	Будівлі, споруди та передавальні пристрої	1466772	80,08	1296121	60,45	1134473	47,89	2848586	68,59	-170651	-161648	1714113	1381814	-11,6	-12,5	151,1	94,2	-19,63	-12,57	20,70	-11,49
2.	Машини та обладнання	102672	5,61	321504	15,00	377552	15,94	329913	7,94	218832	56048	-47639	227241	213,1	17,4	-12,6	221,3	9,39	0,94	-7,99	2,34
3	Інструменти, прилади, інвентар	20815	1,14	10620	0,50	31571	1,33	24803	0,60	-10195	20951	-6768	3988	-49,0	197,3	-21,4	19,2	-0,64	0,84	-0,74	-0,54
4.	Бібліотечні фонди	4542	0,25	7611	0,35	6091	0,26	4038	0,10	3069	-1520	-2053	-504	67,6	-20,0	-33,7	-11,1	0,11	-0,10	-0,16	-0,15
5.	Малоцінні необоротні матеріальні активи	195191	10,66	288343	13,45	474015	20,01	509339	12,26	93152	185672	35324	314148	47,7	64,4	7,5	160,9	2,79	6,56	-7,74	1,61
6.	Білизна, постільні речі, одяг та взуття	41581	2,27	219868	10,25	345424	14,58	436502	10,51	178287	125556	91078	394921	428,8	57,1	26,4	949,8	7,98	4,33	-4,07	8,24
7.	Разом основних засобів	1831573	100,00	2144067	100,00	2369126	100,00	4153181	100,00	312494	225059	1784055	2321608	17,1	10,5	75,3	126,8	X	X	X	X

Таблиця В6

Склад, структура та динаміка запасів ЦСПРД ССД ЧОВА за 2022-2024 рр.

№ з/п	Показники	На кінець року								Приріст											
		2021		2022		2023		2024		Абсолютний, грн.				Відносний (темп приросту), %				Питомої ваги, %			
		Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	Грн.	Питома вага, %	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022	2022	2023	2024	2024/2022
1.	Продукти харчування	80929	25,34	210723	35,64	212833	31,26	311394	32,03	129794	2110	98561	230465	160,4	1,0	46,3	121,8	10,31	-4,38	0,77	6,69
2.	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	21936	6,87	37178	6,29	34025	5,00	82699	8,51	15242	-3153	48674	60763	69,5	-8,5	143,1	221,9	-0,58	-1,29	3,51	1,64
3	Будівельні матеріали	4136	1,29	3944	0,67	23448	3,44	6235	0,64	-192	19504	-17213	2099	-4,6	494,5	-73,4	-416,2	-0,63	2,78	-2,80	-0,65
4.	Пально-мастильні матеріали	2662	0,83	912	0,15	912	0,13	20516	2,11	-1750	-	19604	17854	-65,7	-	2149,6	736,4	-0,68	-0,02	1,98	1,28
5.	Запасні частини	4942	1,55	4942	0,84	4942	0,73	4942	0,51	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,71	-0,11	-0,22	-1,04
6.	Тара	30	0,01	30	0,01	30	0,00	30	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-0,01
7.	Малоцінні та швидкозношувані предмети	204771	64,11	333464	56,41	404649	59,43	546485	56,21	128693	71185	141836	341714	62,8	21,3	35,1	69,3	-7,70	3,03	-3,23	-7,90
8.	Разом запасів	319406	100,00	591193	100,00	680839	100,00	972301	100,00	271787	89646	291462	652895	85,1	15,2	42,8	91,3	X	X	X	X

Таблиця Г1

Надзвичайні події й операції та їхній вплив на розкриття інформації у фінансовій звітності або примітках до неї в умовах воєнного періоду [19, с. 106]

Надзвичайні події та операції в період воєнного стану	Розкриття інформації у фінансовій звітності або примітках до неї
Неможливість продовження діяльності або її суттєве обмеження (Going Concern Issue) внаслідок розташування активів на територіях з активними бойовими діями	Розкриття інформації щодо неможливості дотримання принципу безперервності
Пошкодження, знищення майна, упущеної вигоди, оцінка реальних збитків через воєнні дії	Розкриття інформації про обсяги збитків від пошкоджених, зруйнованих активів, виявлені нестачі в результаті інвентаризації, упущена вигода, витрати на відновлення тощо
Проведення переоцінки, зменшення корисності пошкодженого майна, перегляд строків корисного використання	Розкриття інформації результатів переоцінки, зменшення корисності пошкодженого майна, перегляд строків корисного використання
Витрати на відновлення пошкоджених, знищених, знецінених активів	Розкриття інформації про обсяги витрат на відновлення пошкоджених, знищених, знецінених активів унаслідок збройної агресії
Витрати, необхідні на відновлення пошкоджених, знищених активів, упущеної вигоди	Розкриття інформації про обсяги витрат, необхідних на відновлення пошкоджених, знищених, знецінених активів внаслідок збройної агресії
Надання міжнародної допомоги, зокрема гуманітарної, міжнародної технічної	Розкриття інформації про обсяги отримання та використання гуманітарної і міжнародної технічної допомоги
Оцінка майна, розміщеного на тимчасово окупованих територіях, проведення воєнних (бойових) дій	Розкриття інформації про вартість майна, доступ до якого обмежений, що розміщено на тимчасово окупованих територіях, у зонах проведення воєнних (бойових) дій
Події після звітного періоду	Розкриття інформації про зміни в облікових оцінках, які суттєво вплинули на поточний період, або змін, котрі очікуються в облікових оцінках, якщо вони будуть істотно впливати на майбутні періоди; обґрунтування недоцільності визначення суми змін в облікових оцінках; коригуючі події

Таблиця Г2

НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» (розділ IX «Розкриття інформації у фінансовій звітності»)

Зміни до НП(С)БОДС 101	
п. 1. Для того, щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам, вона повинна містити:	п. 7. У примітках до фінансової звітності розкривається:
Видалити: інформація про: - облікову політику суб'єкта державного сектору та її зміни; - консолідацію фінансових звітів; - припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності; - обмеження щодо володіння активами; - участь у спільних підприємствах; - виявлені помилки минулих років та пов'язані з ними коригування; - переоцінку статей фінансових звітів; - іншу інформацію, розкриття якої передбачено відповідними Н(С)БОДС.	Включити та розширити п. 7.3. інформація про: - дотримання принципів фінансової звітності; - облікову політику суб'єкта державного сектору та її зміни; - консолідацію фінансових звітів; - припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності; - обмеження щодо володіння активами; - участь у спільних підприємствах; - виявлені помилки минулих років та пов'язані з ними коригування; - переоцінку статей фінансових звітів та зменшення їх корисності; - розкриття іншої інформації, включаючи: непередбачені події, контрактні зобов'язання та розкриття іншої фінансової інформації; розкриття нефінансової інформації.

Таблиця Г3

Зміни до типових форм фінансової звітності № 5-дс «Примітки до річної фінансової звітності» щодо визначення впливу воєнних (надзвичайних) подій у період воєнного стану

Чинні типові форми	Запропоновані в результаті проведених досліджень типові форми (розділи)
-	<i>Загальні положення (новий розділ)</i>
I. Основні засоби	I. Основні засоби
II. Нематеріальні активи	II. Нематеріальні активи
III. Капітальні інвестиції	III. Капітальні інвестиції
IV. Виробничі запаси	IV. Виробничі запаси
V. Фінансові інвестиції	V. Фінансові інвестиції
VI. Зобов'язання	VI. Зобов'язання
VII. Дебіторська заборгованість	VII. Дебіторська заборгованість
VIII. Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів	VIII. Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів
IX. Доходи та витрати	IX. Доходи та витрати
X. Нестачі і втрати грошових коштів і матеріальних цінностей	X. Нестачі і втрати грошових коштів і матеріальних цінностей
XI. Будівельні контракти	XI. Будівельні контракти
XII. Біологічні активи	XII. Біологічні активи
XIII. Розшифрування позабалансових рахунків	XIII. Розшифрування позабалансових рахунків
-	XIV. Розкриття фінансової інформації внаслідок надзвичайних подій (новий розділ)
-	XV. Розкриття нефінансової інформації (новий розділ)